Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ 13 июль 1973 йил, жума ✦ № 163 (15.637). ✦ Баҳоси 2 тийин.

А. Н. КОСИГИН Э. ЧЕВИС БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Италиянинг «Монтекатини — Эдисон» концерни президенти Э. Чевисни 11 июлда Кремлда қабул қилди. Бўлиб ўтган дўстона суҳбат чоғида «Монтекатини—Эдисон» концернининг Совет Иттифоқида бир қанча саноат объектлари қурилишида иштирок қилиш имкониятига боғлиқ масалалар, шунингдек ҳар икки томонни қизиқтирган бошқа баъзи масалалар қараб чиқилди. (ТАСС).

СССР—ВДР: ҚАРДОШЛАРЧА БИРДАМЛИК МУСТАҲКАМЛАНАВЕРАДИ

И. А. Лихачев номли автомобиль заводида

Москва меҳнаткашларининг митинги

Ле Зуан ва Фам Ван Донг ўртоқлар бошчилигидаги ВДР партия-ҳукумат делегациясини И. А. Лихачев номидаги машҳур Москва автомобиль заводининг коллективи 12 июль куни энг азиз меҳмонлар сифатида қардошларча кутиб олди. Вьетнамлик дўстлар цехларда бўлишди, корхона ишчилари ва раҳбарлари билан суҳбатлашишди.

Бу ерда Москва меҳнаткашларининг ВДР партия-ҳукумат делегацияси билан учрашувига бағишланган кўп минг кишилик Совет—Вьетнам дўстлиги митинги бўлди.

Мажлис аҳли Ле Зуан, Фам Ван Донг ўртоқларни, ВДР партия-ҳукумат делегацияси аъзоларини давомли қарсаклар билан кутиб олдилар. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров, КПСС Марказий Комитетининг секретари В. И. Долгих, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг биринчи ўринбосари О. Б. Рахманин, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Е. М. Тяжельников, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. П. Фирюбин, ВЦСПС секретари П. Т. Пименов, СССРнинг ВДРдаги элчиси И. С. Щербаков, бошқа расмий кишилар минбарга чиқадилар.

Митингда Жанубий Вьетнам Республикасининг СССРдаги элчиси Данг Куанг Минь бор эди.

КПСС Москва шаҳар комитети ва Москва Совети ижроия комитетининг топшириғига биноан КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Москва Совети ижроия комитетининг раиси В. Ф. Промислов митингни очди.

Заводнинг штамповкачи-темирчилар бригадири К. Н. Малинга сўз берилади. У Москва ишчилар синфи ва И. А. Лихачев номидаги автомобиль заводи коллективи номидан азиз меҳмонларга самимий салом топширди. Вьетнам меҳнаткашлари, деди у, социализм қуриш йўлига ўтиб олган халқ енгилмас эканлигини бутун дунёга яққол кўрсатдилар. Машаққатли урушнинг бошдан охиригача бизнинг ленинчи партиямиз, Советлар мамлакатининг ҳукумати ва меҳнаткашлари вьетнам халқига ҳамдам бўлиб, унга ёрдам бериб турдилар.

Вьетнам билан бирдамлик ва уни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш доимо КПССнинг диққат марказида бўлди. КПСС Марказий Комитетининг, Марказий Комитет Сиёсий бюросининг аниқ мақсадни кўзлаб олиб борган самарали фаолияти ва КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг мустаҳкам тинчликни ва пухта хавфсизликни таъминлашга қўшган катта шахсий ҳиссаси халқаро вазиятни юмшатишга олиб келди.

К. Н. Малин Ле Зуан, Фам Ван Донг ўртоқларга, ВДР партия-ҳукумат делегациясининг аъзоларига мурожаат қилиб, Ленин партияси пролетар интернационализмига чексиз садоқат руҳида тарбиялаган Совет Иттифоқи меҳнаткашлари содиқ, самимий ва ишончли дўстлар бўлиб келганликлари, ҳозир ҳам шундай эканликлари ва шундай бўлиб қолишларини вьетнам халқига айтиб қўйишни илтимос қилди.

Совет — Вьетнам дўстлиги жамияти номидан делегацияни жамият правлениесининг раиси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССРнинг космонавт учувчиси Г. С. Титов табриклади. Вьетнам халқининг кураши билан кун сайин бирдамлик билдириб туриш, унга ҳар томонлама ёрдам ва мадад бериш ҳар бир совет кишиси учун меҳнат ва жамоат фаолиятининг ажралмас қисми бўлиб қолди, деб таъкидлади у. Биз, совет кишилари бизнинг ленинчи партиямиз, улуғ Ватанимиз бутун ана шу йиллар мобайнида қардош Вьетнам халқи олдидаги ўзининг муқаддас интернационал бурчини ҳалол бажариб келганлиги ва ҳозир ҳам бажараётганлиги билан фахрланамиз.

Совет Иттифоқидаги энг оммавий жамоат ташкилотларидан бири бўлган ва ўз сафларида миллион-миллион совет кишиларини бирлаштириб турган Совет — Вьетнам дўстлиги жамияти совет жамоатчилигининг Вьетнам халқи қаҳрамонона кураши билан бирдамлиги ҳаракатида актив қатнашди.

КПСС билан Совет ҳукуматининг ленинча йўлини ихлос билан қўллаб-қувватлаётган совет кишилари, деди пировардида Г. С. Титов, қардош Вьетнам халқи ВДРда социалистик қурилиш ишида, бутун Ҳинди-Хитойда мустаҳкам тинчлик учун курашда бундан буён ҳам совет жамоатчилигининг ҳар томонлама мададига ишона бериши мумкин, деб астойдил айтмоқдалар.

М. В. Ломоносов номли Москва Давлат университетининг студенти И. Карзанова митингда сўзга чиқиб, қаҳрамон Вьетнам халқининг вакилларига қизғин салом топширди. Совет ёшларининг курашаётган Вьетнамни қўллаб-қувватловчи кескин овози, деди у, кўпдан-кўп митинг ва намойишларда, ер юзи демократик ёшларининг халқаро анжуманлари ва конференцияларида неча марталаб янгради. Ҳозирги тинчлик кунларида ҳам Советлар мамлакатининг комсомол-ёшлари вьетнамлик тенгқурлари билан ёнма-ён туриб, «Совет ёшлари — Вьетнамнинг ёш авлодига мададкор» деган шиор остида янги турмуш қурилишида уларга ҳар томонлама ёрдам бермоқдалар.

И. Карзанова гапининг охирида ишонтириб айтдики, Советлар мамлакатининг ёшлари бутун совет халқи билан биргаликда КПСС тарихий XXIV съезди таклиф этган улуғвор тинчлик ва бунёдкорлик программасини амалга ошириш учун куч ва ғайратларини аямай сарфлайдилар.

Шундан кейин КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришинга сўз берилади.

У КПСС Москва шаҳар комитети ва Москва Совети номидан, пойтахт коммунистлари ва меҳнаткашлари номидан, митингнинг барча қатнашчилари номидан Вьетнам Демократик Республикасининг партия-ҳукумат делегациясини қизғин ва самимий табриклади. Бу делегациянинг Совет Иттифоқига визити мамлакатларимиз ва партияларимиз ўртасида мавжуд бўлган қардошларча дўстлик ва яқин ҳамкорлик муносабатларини ривожлантириш ва кенгайтиришнинг янги босқичини бошлаб беради. Марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми принципларига, мақсадларнинг муштараклигига асосланган дўстлигимиз ва жипслигимиз Вьетнам Демократик Республикаси билан Совет Иттифоқининг ҳаётий манфаатларига батамом мос бўлиб тушади.

Биз, совет коммунистлари, дунёда биринчи ғолиб социализм мамлакатининг меҳнаткашлари, деди В. В. Гришин, бу дўстликни социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг бирлигини янада мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида, тинчлик ва тараққиёт манфаатлари йўлида ҳар томонлама мустаҳкамлашни ўз бурчимиз деб ҳисоблаймиз.

Бугун биз Вьетнам Меҳнаткашлар партиясига, унинг Марказий Комитетига, унинг раҳбарларига яна бир карра чуқур ҳурматимизни изҳор этамиз. Енгилмас марксизм-ленинизм таълимоти билан қуролланган, ўртоқ Хо Ши Мин васиятларига содиқ Вьетнам коммунистларининг партияси даҳшатли уруш йилларида халқ оммасига бошчилик қилиб, ВДРни Жануби-шарқий Осиёда социализм, озодлик ва тинчликнинг қудратли қўрғонига айлантирдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев 10 июлдаги нутқида таъкидлаб ўтганидек, совет кишилари ҳамиша вьетнамлик қардошларига ҳамдам бўлдилар. Тинчлик ва социализм учун курашда Вьетнамга ҳар томонлама мадад ва ёрдам беришни совет халқи ўзининг интернационал бурчи деб ҳисоблаб келди ва ҳозир ҳам шундай деб ҳисобламоқда.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг пролетар интернационализми КПССнинг иккита съездида Вьетнам халқининг адолатли ишини қўллаб-қувватловчи муҳим ҳужжатлар қабул қилинганлигида ҳам намоён бўлди. Совет Иттифоқи бошқа социалистик мамлакатлар билан биргаликда ВДРга доимо сиёсий, дипломатик ва моддий мадад бериб келганлигида, империалистик агрессияга кескин қарши чиққанлигида ҳам пролетар интернационализми намоён бўлди.

Совет кишилари, деди сўзини давом эттириб В. В. Гришин, Вьетнамда урушни тўхтатиш ва тинчликни тиклаш тўғрисидаги Париж битими имзоланганлигини қизғин табрикладилар. Осойишта бунёдкорлик меҳнатини яна бошлаш имконини олган вьетнамлик қардошларимизнинг қувончи инсоният тарихидаги энг вайронгарчилик урушларидан бирини бошдан кечирганлигимиз учун ҳам бизга яқин ва тушунарлидир.

Бироқ, биз ҳам вьетнамлик дўстларимиз каби Париж битими бажарилиши учун курашнинг оғир йўлидан ўтиш лозимлигини англаб турибмиз.

Шундан кейин В. В. Гришин совет кишилари коммунистик қурилиш янги босқичининг КПСС XXIV съезди қабул қилган программасини қандай бажараётганликлари тўғрисида, пойтахт меҳнаткашлари халқнинг шонли ютуқларига қандай ҳисса қўшаётганликлари ҳақида гапириб берди.

Қаҳрамон Вьетнам халқининг, социализм ва тинчлик барча кучларининг империалистик агрессия устидан ғалаба қозонганлиги, шунинг натижасида Вьетнамдаги уруш тўхтаганлиги халқаро ҳаётда ўтган даврда содир бўлган энг муҳим воқеаларнинг биридир.

Шу йил мобайнида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг Германия Федератив Республикасига қилган визити ва икки ўртада тузилган Совет—Ғарбий Германия битимлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Франция президенти Помпиду билан музокаралари ва бу музокаралар иккала мамлакатлар ўртасида ривожланиб бораётган ҳамкорликка янги ҳисса қўшганлиги социализмнинг интернационал позицияларини мустаҳкамлаш учун, халқаро вазиятни соғломлаштириш учун бениҳоя муҳим аҳамиятга эга бўлди.

Яқинда олий даражада бўлиб ўтган Совет—Америка музокараларини жаҳон жамоатчилиги ҳақли равишда халқаро ҳаётнинг буюк воқеаси деб атамоқда. Ҳеч бир муболағасиз айтиш мумкинки, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев билан АҚШ Президенти ўртасида имзоланган битимлар, аввало, ядро урушининг олдини олиш тўғрисидаги битим тарихий аҳамиятга эга бўлиб, Совет—Америка муносабатларида сифат жиҳатидан янги босқич бошланганлигини билдиради. Совет Иттифоқи принципиал синфий позицияларни қатъият ва изчиллик билан ҳимоя қилиб, Совет—Америка муносабатларини тинч-тотув яшаш, иқтисодий ва маданий алоқаларни ривожлантириш йўлидан янада олға бостиришга актив ҳаракат қилмоқда.

Маълумки, КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг АҚШга қилган визити якунларини кўриб чиқиб, катта принципиал аҳамиятга молик ғоят муҳим воқеа бўлган ана шу визитнинг сиёсий ва амалий натижаларини батамом, тўла-тўкис маъқулладилар. Мамлакатимизнинг барча меҳнаткашлари ўртоқ Л. И. Брежневнинг АҚШга қилган визитига берилган бу баҳога якдиллик билан қўшилмоқдалар.

Барча совет кишилари, шу жумладан москваликлар ҳам Коммунистик партия билан Совет ҳукуматининг ташқи сиёсат соҳасидаги фаолиятини тўла-тўкис қўллаб-қувватламоқдалар ва қизғин маъқулламоқдалар, деб таъкидлади В. В. Гришин. Тинчлик тўғрисида, халқимизга бунёдкорлик меҳнати учун қулай шароитларни яратиб бериш ҳақида доимо ғамхўрлик қилаётган партияга улар чуқур миннатдорчилик изҳор қилмоқдалар. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари КПССнинг социалистик ҳамдўстликни янада мустаҳкамлашга, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг барча кучларини жипслаштиришга қаратилган қатъий ва изчил йўлини якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар.

Совет халқи ўртоқ Л. И. Брежневнинг ялпи тинчлик ва хавфсизликни таъминлашга, мамлакатимизнинг ташқи сиёсат йўлини амалга оширишга қўшиб келаётган жуда катта шахсий ҳиссасини юксак баҳолайди. Совет халқи ўртоқ Л. И. Брежневга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти берилганлиги ва бу мукофот куни кеча топширилганлигидан ғоят мамнун эканлигини изҳор қилади. Биз Леонид Ильич Брежневга тинчлик ишининг ва коммунизм ишининг ғоялари тантанасининг манфаатлари йўлидаги фаолиятида янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

В. В. Гришин пойтахт коммунистлари номидан, барча москваликлар номидан Ле Зуан ва Фам Ван Донг ўртоқларга, ВДР партия-ҳукумат делегациясининг барча аъзоларига ва улар орқали бутун Вьетнам халқига Вьетнам халқи эришган улкан ғалаба муносабати билан қизғин самимий қутловлар йўллади ва яна бир бор табриклади. Барча совет кишилари қатори москваликлар ҳам, деди у, вьетнамлик қардошлар билан дўстлик ва жипсликни бундан буён ҳам мустаҳкамлай берадилар, мамлакат шимолида Вьетнам Меҳнаткашлар партияси раҳбарлигида социализм қураётган, Жанубий Вьетнамни тинчлик, демократия ва чинакам мустақиллик йўлидан олға силжитиш учун курашаётган қаҳрамон Вьетнам халқига ёрдам ва мадад бераверадилар.

Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ле Зуан минбарга чиқади.

Ўз ватанининг озодлиги ва мустақиллиги учун узоқ давом этган оғир курашда Вьетнам халқи яқиндагина катта ғалаба қозонган бир пайтда бизга бениҳоя азиз бўлган улуғ Совет Иттифоқига визит қилиб келган делегациямиз сизларга Вьетнам халқининг самимий хайриҳоҳлик туйғуларини, қалб саломини ва чуқур миннатдорчилигини топширади. Дарҳақиқат, машаққатлар ва кулфатларга тўла бўлса ҳам, шу билан бирга порлоқ жасоратлар билан ўтган Вьетнам халқининг салкам ярим асрлик кураши ўзининг ҳамма босқичларида Октябрь революциясининг зўр таъсиридан баҳраманд бўлди, Совет Иттифоқининг иккинчи жаҳон урушидаги шонли ғалабасидан, унинг социализм ва коммунизм қурилишидаги порлоқ ютуқларидан, совет халқининг қудратли мадади, буюк ва қимматли ёрдамидан илҳом олди.

Вьетнам халқи мустамлакачилик зулми остида азоб чекиб ётган бир пайтда ўртоқ Хо Ши Мин неча ўн минг километр йўл босиб, Ленин ватанига, Октябрь революцияси ватанига келди. Бу ерда у ўз халқининг, ўз мамлакатининг нажот йўлини топди, социализм ва коммунизм йўлини топди. Мустамлака режимидаги Вьетнам революционерлари учун Совет Иттифоқи ҳамиша ғалабага ишонч манбаи, битмас-туганмас илҳом манбаи, Вьетнам келажагининг гўзал тимсоли бўлиб келди.

Совет ишчилари, колхозчилари, зиёлилари «Вьетнамга аталган буюртмаларга — кенг йўл!» деган шиорга амал қилиб, Вьетнам учун қурол-яроғ ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш ишига ўз қалбларининг ҳароратини, ўзларининг ижодий меҳнатларини сарфлаганликларини Вьетнам халқи абадий унутмайди. Совет кишиларининг олиҳимматлик билан, қалб амри билан қилган ишлари Вьетнам халқининг революцион ишига меҳр-муҳаббат ва бурч даъвати билан тўлиб-тошган ҳаракатлари бутун мамлакатимиз халқини руҳлантириб турди ва Вьетнам Демократик Республикасининг иқтисодий потенциалини, мудофаа қобилиятини ва жанговар қудратини кучайтириш ишига муҳим ҳисса қўшди, Вьетнам халқининг шонли ғалабасига муносиб улуш бўлди.

Мана шу юксак минбарда туриб, деди Ле Зуан, совет халқининг Вьетнам халқига қизғин меҳр-муҳаббати ҳамда унга жуда катта, қимматли ва самарали мадад ҳамда ёрдам берганлиги учун сизларга, сизлар орқали барча совет коммунистларига, бутун совет халқига Вьетнам Меҳнаткашлар партиясининг, Вьетнам Демократик Республикаси ҳукумати ва Вьетнам халқининг самимий чуқур миннатдорчилигини изҳор этаман.

Социалистик мамлакатларнинг кучайиб бораётган қуввати ва Совет Иттифоқининг қудрати, деб таъкидлади нотиқ, дунёдаги кучлар нисбатини революция фойдасига тубдан ўзгартириб юборди, халқларнинг давримизнинг юксак мақсадлари учун — тинчлик, миллий мустақиллик, демократия ва социализм учун курашида ишончли гарантия бўлиб қолди.

Ленин барпо этиб, чиниқтирган шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ҳамма зафарларнинг ташкилотчиси ва раҳнамоси бўлди. Большевиклар партияси туғилганлигидан дарак берган Россия социал-демократик ишчи партиясининг II съезди чақирилган кунга 70 йил тўлиши тез орада нишонланади. Шу муносабат билан Вьетнам Меҳнаткашлар партияси ва Вьетнам халқи номидан Совет Иттифоқи коммунистларига ва бутун совет халқига энг қизғин қутловларимизни йўллашга ижозат бергайсизлар!

Вьетнам халқи совет кишиларининг порлоқ муваффақиятлари билан чексиз фахрланади. Биз қардош совет халқига коммунизм қуриш йўлида, тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажаришда янги, янада улуғвор ютуқларга эришишини астойдил тилаймиз. КПСС XXIV съездининг қарорларига мувофиқ бутун дунёда тинчлик учун курашда, турли мамлакатлар халқларининг революцион ишига ёрдам беришда янада каттароқ ғалабалар тилаймиз.

Ле Зуан Вьетнамда урушни тўхтатиш, тинчликни тиклаш тўғрисида Парижда имзоланган битимни тавсифлаб, шуни таъкидладики, бу — қардош социалистик мамлакатларнинг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг ҳамда тинчлик ва адолатни қадрловчи мамлакатларнинг умумий ғалабаси, бутун тараққийпарвар инсониятнинг, шу жумладан Америка халқининг ҳам ғалабаси, абадий ва мустаҳкам бирдамликнинг ғалабаси бўлди.

Ана шу тарихий вазиятда Жанубий Вьетнам Муваққат революцион ҳукумати билан Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронти Жанубий Вьетнам аҳолисининг бирдан-бир ҳақиқий вакиллари сифатида, Жанубий Вьетнам аҳолисининг ўз тақдирини ўзи белгилашдан иборат қонуний ҳуқуқлари учун матонатли курашчилар сифатида, мустақиллик, тинчлик ва миллий иноқликнинг байроқдорлари сифатида, Жанубий Вьетнам нурафшон келажагининг рамзи сифатида ҳар қачонгидан ҳам аниқ-равшан ҳаракат қилмоқдалар.

КПСС, Совет ҳукумати ва қардош совет халқи бундан буён ҳам Вьетнам халқига узил-кесил ғалаба қозонгунча қизғин мадад, катта ёрдам бериб туришларига Вьетнам халқининг ишончи комил, деб таъкидлади Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари. «Уруш кунларида бўлгани каби тинчлик кунларида ҳам биз сизлар билан бир сафда бўламиз. Вьетнамни қўллаб-қувватлаш —бизнинг интернационал бурчимиз. Бу — барча социалистик мамлакатларнинг умумий иши». Ўртоқ Л. И. Брежневнинг ана шу самимий сўзлари ишонч ва илҳомнинг янги манбаи бўлиб хизмат қилади, Вьетнам ватанпарварларининг эзгу орзу-умидларига мос бўлиб тушади.

КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукумати Вьетнамга берилган жамики ёрдамни текин ёрдам деб ҳисоблашга қарор қилганликлари халқимизнинг ғайрат-шижоатини янада жўш урдириб юборади. КПССга, Совет ҳукуматига ва қардош совет халқига миннатдорчилик туйғусини янада кучайтиради.

Вьетнам билан Совет Иттифоқи ўртасида вужудга келган ва узоқ давом этган курашда чиниққан буюк дўстлик ва мустаҳкам жанговар жипслик, деди Ле Зуан, мамлакатимиз халқларининг энг қимматбаҳо хазинасидир. Вьетнам коммунистлари ва Вьетнам халқи сизларнинг ишончингизга муносиб бўлишга қаттиқ бел боғлаганлар, Совет Иттифоқига нисбатан шонли интернационал бурчларини бажо келтиришга аҳду паймон қилганлар, партияларимиз, ҳукуматларимиз ва халқларимиз ўртасидаги дўстлик ва жипсликни янада мустаҳкамлашга, бу дўстлик ва жипсликни мамлакатларимиз каби ҳамиша мустаҳкам ва равнақ топувчи дўстлик ва жипсликка айлантиришга бутун кучларини сарфлашга азми қарор берганлар.

* * *

В. В. Гришин билан Ле Зуан нутқлари зўр эътибор бериб тингланди ва қарсаклар билан қайта-қайта бўлиниб турди.

Ана шу [illegible] учрашувдан [illegible] Ле Зуан ВДР партия-ҳукумат делегацияси номидан пойтахт меҳнаткашларига аталган [illegible] В. Ф. Промисловга топширди. Унга Вьетнам ва рус тилларида «Вьетнам ва совет халқлари ўртасидаги буюк дўстлик ва жанговар жипслик абадий мустаҳкам бўлсин!» деган сўзлар ёзилган.

Москва меҳнаткашлари номидан вьетнамлик меҳмонларга Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг [illegible] социалистик [illegible] В. И. Ленин [illegible] топширилди.

Митинг охирида Вьетнам Демократик Республикаси ва Совет Иттифоқининг давлат гимнлари ижро этилди. (ТАСС).

ВИЗИТ ТУГАДИ

БАЙРУТ, 12 июль. (ТАСС махсус мухбири). Ливан Коммунистик партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан бу ерда меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко ва унинг ҳамроҳлари бугун ватанларига жўнаб кетдилар.

А. П. Кириленко Ливанда бўлган вақтида Ливан Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Никола Шовига Халқлар Дўстлиги орденини топширди.

А. П. Кириленко визити вақтида Ливан Республикасининг президенти С. Франже уни қабул қилди. А. П. Кириленко Ливан Коммунистик партиясининг раҳбарлари билан, бош министр Т. Сулҳ билан Ливан тараққийпарвар социалистик партиясининг раиси К. Жумблат билан учрашди.

Байрут халқаро аэропортида А. П. Кириленкони Ливан Республикасининг ташқи ишлар министри Ф. Наффаа, Ливан Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Н. Шови, Ливан Коммунистик партиясининг раҳбарлари, мамлакатдаги тараққийпарвар партиялар ва миллий ватанпарвар кучларнинг вакиллари, СССРнинг Ливандаги элчиси С. О. Азимов кузатиб қолдилар.

* * *

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко бошчилигидаги Совет партия-ҳукумат делегацияси Сурия Араб Республикасига қилган сафаридан 12 июлда Москвага қайтиб келди.

А. П. Кириленко ва унга ҳамроҳлик қилувчи кишилар Сурия Араб Республикасида бўлганларидан кейин Ливан Республикасига бориб келдилар.

Внуково аэродромида партия-ҳукумат делегациясини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Ф. Д. Кулаков, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев ва бошқалар кутиб олдилар.

(ТАСС).

ҚАРДОШЛАРЧА УЧРАШУВ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВЦСПС Раиси А. Н. Шелепин Вьетнам касаба союзлари федерацияси раисининг ўринбосари Чионг Тхи Ми бошчилигидаги Вьетнам касаба союзлари федерациясининг Москвада меҳмон бўлиб турган делегациясини 11 июлда қабул қилди. ВКФ делегацияси Совет Иттифоқининг Вьетнам халқига бераётган катта самарали ёрдами учун Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига, Совет ҳукуматига, СССР меҳнаткашларига ва касаба союзларига самимий миннатдорчилик билдирди.

Қардошларча самимий вазиятда ўтган суҳбат чоғида томонлар касаба союзларининг фаолияти тўғрисида бир-бирларига ахборот бердилар, СССР билан ВДР меҳнаткашлари ҳамда касаба союзлари ўртасида самарали ҳамкорликни ва алоқани ҳамма чоралар билан кенгайтиришга тайёр эканликларини таъкидладилар. (ТАСС).

НАВБАТДАГИ БИТИРИШ МАРОСИМИ

12 июль куни КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Ленин орденли Олий партия мактабида КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Олий партия мактаби тингловчилари ҳамда ижтимоий Фанлар академияси аспирантларининг навбатдаги битириш маросимига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

Шу ўқув юртларини битириб чиққан 500 га яқин партия, совет ходимлари ва журналистлар маҳаллий партия ва совет органларига ҳамда марказий ташкилотларга амалий ишга юбориладилар.

Битириб чиқувчилар орасида бир қанча социалистик мамлакатлар қардош Коммунистик ва ишчи партияларидан келган ўртоқларнинг катта группаси ҳам бор.

Тингловчилар ва аспирантлар ўқиш даврида марксизм-ленинизм назариясини, партия ва совет қурилиши масалаларини, социалистик экономикани илмий бошқариш асосларини ўрганиб чиқдилар.

Тантанали йиғилишда сўзга чиққан битирувчилар кадрларни ғоявий-назарий тайёрлаш тўғрисида жуда катта ғамхўрлик қилганлиги учун КПСС Марказий Комитетига миннатдорчилик билдирдилар, бутун билим, тажриба ва куч-ғайратларини коммунизм қуриш улуғвор ишига сарфлашга аҳд қилганликларини изҳор этдилар.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитетининг секретари И. В. Капитонов нутқ сўзлади.

«ОБИ-ҲАЁТ» ИШГА ТУШИРИЛДИ

АНДИЖОН, 12 июль. (ЎзТАГ). Катта Фарғона канали яқинида қурилган «Оби-ҳаёт» насос станцияси биноси олдида бугун кучли электр сув кўтаргич ишга туширилишига бағишланган митинг бўлди. Пахтакорлар, мелиораторлар, қишлоқ бинокорлари, механизаторлар, партия ва совет ходимлари бу ерга тўпланишди.

«Оби-ҳаёт» насос станцияси беш йилликнинг тенгдоши бўлиб, 1971 йилда қурила бошланди. Станциядаги тўққиз агрегатнинг ҳаммаси ишга туширилди. Бу агрегатлар жўшқин Норин дарёсининг суви билан Андижон, Ленин ва Москва районларининг маҳсулдор ерларини таъминлайди. Эндиликда 42 минг гектар пахта майдонига сув чиқарилади. Станциянинг биноси темир бетондан қурилди, 23 километр узунликдаги янги машина каналидан сув чиқариш автоматлаштирилди. «Оби-ҳаёт» станциясини «Андижанирстрой» трести қурди. Станция учун керакли машина—ускуналар РСФСР, Грузия, Озарбайжон, Қозоғистон, Украина, Арманистондан келтирилди.

Митингни Андижон область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. Раҳимов очди.

Андижон район партия комитетининг биринчи секретари Ш. Ёқубов, Андижон қурилиш-монтаж бошқармасининг скреперчиси В. П. Гусев, Ленин районидаги Энгельс номли колхоз раиси А. Муйдинов гидроқурувчиларнинг янги меҳнат зафари катта аҳамиятга эга эканлиги тўғрисида гапирдилар.

СССР мелиорация ва сув хўжалиги министри Е. Е. Алексеевский, РСФСР мелиорация ва сув хўжалиги министри К. С. Корнев қурувчиларни ва пахтакорларни табрикладилар.

Митингда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Й. Р. Қурбонов нутқ сўзлади.

Митинг қатнашчилари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советига табрикнома йўлладилар.

«Оби-ҳаёт» насос станциясини очиш маросимида КПСС Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлими мудирининг ўринбосари С. В. Засухин, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. Р. Хўжаев, шунингдек мелиораторларнинг Бутуниттифоқ кенгаш-семинари ишида иштирок этган бир қанча иттифоқдош республикалар мелиорация ва сув хўжалиги министрликларининг раҳбарлари қатнашдилар.

Ҳайри Алимбекова етти йилдан бери Янгийўл районидаги Фрунзе номли колхозда механизатор бўлиб ишлаяпти. Ҳар йили ҳам бу меҳнатсевар қиз ўзи чигит экқан ва ғўзаларни парвариш қилган майдонларда етиштириладиган ҳосилни «зангори кема»да териб олади. Коммунист Ҳайри Алимбекова ўтган йили Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди. У бошчилик қилаётган звено 50 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун курашмоқда. Суратда: Ҳайри Алимбекова.

Р. Шамсуддинов фотоси. (ЎзТАГ).

СОВЕТ ХАЛҚИНИНГ ЖАНГОВАР АВАНГАРДИ

Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ «ПАРТИЯ ҚУРИЛИШИНИНГ АКТУАЛ ПРОБЛЕМАЛАРИ ТЎҒРИСИДА» КИТОБИНИНГ НАШР ЭТИЛИШИГА ДОИР

Сиёсий адабиёт нашриёти КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг «Партия қурилишининг актуал проблемалари тўғрисида» китобини кўп нусхада чоп этди. Бу китобга Л. И. Брежневнинг 1964 йилдан тортиб 1972 йилгача ўтган даврда ёзган мақолалари ва сўзлаган нутқлари тўла-тўкис ёки қисман киритилган. Бу мақола ва нутқларда ана шу проблемалар қараб чиқилади.

Л. И. Брежнев ўз мақолалари ва нутқларида тарихий фактларга таяниб, КПССнинг бой тажрибасини умумлаштириб, партиямизнинг буюк революцион-ўзгартирувчилик ролини аниқ ва равшан кўрсатиб беради. Биз эришган ютуқларнинг ҳаммаси, совет кишилари ҳақли суратда фахрланаётган нарсаларнинг ҳаммаси, қудратли ва енгилмас мамлакатимиз қилаётган ишлар — буларнинг ҳаммаси Коммунистик партиянинг планларига мувофиқ ва унинг раҳбарлигида қўлга киритилди.

Бизнинг давримиз совет халқининг сиёсий авангарди сифатида партиянинг роли ва аҳамияти янада ўсиб бораётганлиги билан характерланади. Ана шу қонуниятли «жараён социалистик жамиятимизнинг бағридан келиб чиқади, бу жамиятнинг бутун тараққиёти билан маҳкам боғланган бўлиб, унинг объектив эҳтиёжларини акс эттиради» (183-бет). Коммунизм қурилиши соҳасидаги ишларнинг кўлами кенгаяборган сари, ҳал этилиши лозим бўлган вазифаларнинг мураккаблиги ва миқёслари орта борган сари, оммага етакчилик қилаётган партиянинг роли ва масъулияти ҳам шу қадар баланд даражага кўтарилади.

Антикоммунистлар партия ролининг ўсиши гўё бошқа оммавий ташкилотларнинг ҳуқуқлари ва функцияларини назар-писанд қилмасликдан далолат беради, деб наъра тортмоқдалар. Аммо бундай даъволарга ҳақиқатан заррача ўрин йўқ. Ҳақиқат шундан иборатки, коммунистлар мамлакатнинг демократик қоида-тартиблари доим такомиллашиб, ривожланиб боришидан, кенг омма давлат ва жамоат ишларини бевосита бошқаришга тобора жалб этилишидан астойдил манфаатдордирлар. «Партия раҳбарлик ролининг ўсиши, — дейилади китобда, — унинг масалан, Советлар ёки хўжалик органларининг ёки касаба союзлари ва меҳнаткашларнинг бошқа оммавий ташкилотларининг ўрнини босишига асло олиб бормайди. Бунинг аксича, партиянинг жамиятга қилаётган раҳбарлиги вазифаларидан бири — ижтимоий ҳаётнинг барча бўғинларини бутун чоралар билан активлаштиришга эришишдан, уларнинг ишини яхшилашдан, уларнинг масъулиятини оширишдан иборат» (230-бет).

Коммунистик партиянинг фаолиятидаги асосий нарса — жамият тараққиётининг энг муҳим истиқболларини, тўғри сиёсий йўлни ишлаб чиқишдан ва бу йўлни амалга ошириш учун оммани ташкил этишдан иборат. Кўп йиллик тажриба ленинчи партиямиз бу вазифани шараф билан бажараётганлигини исбот қилади. Партиянинг сиёсати халқнинг туб манфаатларини ифода этади, жамият тараққиётининг объектив эҳтиёжларига ва прогрессив тенденцияларига мос бўлиб тушади. «Бизда, — деб таъкидлаб ўтилади китобда, — мавжуд бўлган синфлар ва социал группаларнинг, барча миллатлар ва элатларнинг, барча авлодларнинг манфаатлари ва хусусиятларини ҳисобга оладиган ва ўз сиёсатида бу манфаатларни бирга қўшиб олиб борадиган Коммунистик партиядан бошқа сиёсий ташкилот йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас» (166-бет).

Шунинг учун ҳам партия ишга илмий ва реалистик ёндашишни таъминлайдиган сиёсатни ишлаб чиқишга муваффақ бўлмоқда, омманинг ҳаёти ва кайфиятларини яхши билади, ишчилар синфи билан, колхозчи-деҳқонлар, зиёлилар билан, бутун совет халқи билан чамбарчас боғлангандир. Мамлакатимизнинг меҳнаткашлари партиянинг сиёсатини якдиллик билан актив қўллаб-қувватламоқдалар. Жумладан, бутун совет халқи КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил апрель Пленуми якунларини тўла-тўкис ва қизғин маъқуллаганлиги буни ёрқин исбот қилади. Бу эса, совет халқининг партия ва унинг Марказий Комитети теварагидаги монолит жипслигини кун сайин яққол намойиш қилмоқда.

КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан сиёсий йўлнинг изчиллик билан амалга оширилаётганлиги совет халқига ажойиб самаралар бераяпти. Партиянинг ички сиёсати мамлакат экономикасининг тез ва барқарор ривожланишини, социал ва идеологик вазифаларнинг муваффақиятли ҳал этилишини, беш йиллик вазифаларининг бажарилишини, халқ фаровонлигини оширишни таъминлайди. Партиянинг ташқи сиёсати КПСС XXIV съезди илгари сурган ва ҳозирги вақтда муваффақиятли амалга оширилаётган Тинчлик программасида ўзининг тўлиқ ифодасини топди. Бу сиёсат халқаро кескинликни юмшатиш ер юзида халқлар озодлиги ва тинчликни ҳимоя қилиш ишига яхши хизмат қилмоқда, турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш принципларини қарор топдирмоқда. КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Польша Халқ Республикасига, Германия Демократик Республикасига, ГФР, АҚШ ва Францияга қилган визитлари ана шу олижаноб ишга жуда катта ҳисса қўшди. Барча совет кишилари, жаҳоннинг кенг жамоатчилиги бу визитларга юксак баҳо берди ва уларни қизғин маъқуллади. «Партиянинг тўғри марксча-ленинча сиёсати, мамлакатимиздаги барча меҳнаткашларнинг бу сиёсатни маъқуллаётганлиги ва қўллаб-қувватлаётганлиги — социализмнинг ўтмишда эришган барча ғалабаларининг асосий манбаи, келгусида қўлга киритиладиган барча ғалабаларимизнинг муқаррар шартидир». (135-бет).

Халқнинг бахт-саодати — партия сиёсатининг, партия амалий фаолиятининг олий мақсадидир. Партия меҳнаткашларнинг манфаатларига ҳалол ва фидокорона хизмат қилишни, уларнинг турмушини яхшилаш учун ҳамма чораларни кўришни ўз ҳаётининг моҳияти деб билади. В. И. Ленин васиятларига содиқ бўлган партия омма билан ўз алоқаларини доим мустаҳкамламоқда, ана шу алоқаларнинг бузилмаслиги ва мустаҳкамлигини ўз куч-қудратининг энг муҳим манбаи деб билади.

Илғор революцион назария билан қуролланган, бой сиёсий тажрибани эгаллаган ва омма билан чамбарчас боғланган партиягина жамиятнинг мустаҳкам социал-сиёсий ва ғоявий бирлигини таъминлай олади ва ижтимоий организм барча қисмларини аниқ бир мақсадга йўналтирган ҳолда мувофиқлаштириб ривожлантиришни таъминлай олади.

Партия раҳбарлик ролининг ўсиши партиянинг, унинг барча ташкилотлари, ҳар бир коммунистнинг мамлакатда қилинаётган ҳамма ишлар учун, мамлакатнинг муваффақиятлари ва унинг келажаги учун масъулияти ортиб бораётганлигидан далолат беради. Партия халқнинг ишончини бундан буён ҳам муносиб равишда оқлаш учун ўз раҳбарлигининг услуб ва методларини, ташкилотчилик ва ғоявий-тарбиявий ишни доимо такомиллаштириб боради.

Бизнинг партиямиз иқтисодий қурилишга, мамлакатнинг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантиришга раҳбарликни яхшилашга жуда катта аҳамият бермоқда. Л. И. Брежневнинг китобида саноат, қишлоқ хўжалиги, капитал қурилиш, хизмат кўрсатиш соҳасига — халқ хўжалигининг барча энг муҳим участкаларига раҳбарлик қилиш масалалари батафсил қараб чиқилади.

Партия ўзининг ҳамма звеноларида ҳар қандай проблемага илмий жиҳатдан асослаб берилган реалистик ёндошув қарор топиши учун, ишнинг ҳамма тафсилотларини амалий равишда пухта билиб олиш, масалаларни тўғри ҳал этиш борасидаги масъулиятни юксак даражада англаш учун сабот-матонат билан ҳаракат қилмоқда. Партия дабдабали гапларга маҳлиё бўлиб, кампаниячилик, субъективизм, нарсаларга зийракликбилан қарашни истамаслик каби салбий ҳодисаларга қарши муросасиз кураш олиб боради.

Партия ҳозирги вақтда фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга, меҳнаткашларни ҳозирги замон илмий-техника билимлари билан қуроллантиришга, илмий кашфиётларнинг натижаларини практикага тезроқ жорий қилишга партия ташкилотларининг, раҳбар кадрларнинг, барча коммунистларнинг алоҳида эътиборини қаратмоқда. Л. И. Брежнев КПСС XXIV съездида бундай деган эди: **«Бизнинг олдимизда фан-техника революцияси ютуқлари билан социалистик хўжалик системаси афзалликларини узвий равишда қўшишдан, фан билан ишлаб чиқаришни бирга қўшишнинг социализмга хос ўз формаларимизни кенг ривожлантиришдан иборат тарихий муҳим вазифа турибди»** (345-бет).

Бунда гап ориентацияни тубдан ўзгартириш, хўжаликни юритишнинг интенсив методларига кўпроқ эътибор бериш ва шу асосда экономиканинг самарадорлигини жиддий суратда оширишни таъминлаш тўғрисида бораётир. Халқ хўжалигининг барча тармоқларини юксалтириш мақсадида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, планлаштиришни ва ишлаб чиқаришни бошқаришни такомиллаштириш асосида меҳнат унумдорлигини ошириш каби интенсив, сифатли омиллардан тўлароқ фойдаланиш зарур.

Кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш — партиянинг ташкилий ишида асосий ўрин олади. Бу — партия раҳбарлигининг энг муҳим, энг асосий позицияларидан биридир. Партия кейинги йилларда давлат ва жамоат ташкилотларини, хўжалик органларини ва ишимизнинг бошқа участкаларини кадрлар билан мустаҳкамлаш учун кўп иш қилди. Кадрларга нисбатан чинакам ленинча муносабатда бўлиш руҳи қарор топди. Бу— кадрларга нисбатан ишонч ва уларни ҳурмат қилиш билан бир қаторда юксак талабчанликни ҳам кўзда тутади. Раҳбар ходимларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш системаси вужудга келтирилди. Буларнинг ҳаммаси бутун ишимизга ижобий таъсир кўрсатяпти.

Партия қилинган ишларга муносиб баҳо бериш билан бирга, кадрлар билан ишлашни янада яхшилаш ғоят зарур эканлигини ҳам таъкидлаб кўрсатади. «Ҳаёт, — дейди Л. И. Брежнев, — муттасил равишда кадрларга нисбатан тобора катта талаблар қўймоқда. Бизга юксак сиёсий онглиликни яхши профессионал тайёргарлик билан бирга қўшиб олиб борадиган, ишнинг кўзини билган ҳолда экономика ва маданиятни ривожлантириш масалаларини ҳал эта оладиган, бошқаришнинг замонавий методларини эгаллаган кишилар керак» (387-бет). Хусусан ҳозирги пайтда фан-техника революцияси шароитида ходимнинг янгиликни ҳис этиши каби фазилати катта аҳамиятга эгадир.

Партия коллектив раҳбарликни шахсий жавобгарлик билан бирга моҳирона қўшиб олиб боришни кадрларни тўғри тарбиялаш, бутун ишимизни самарали ташкил этишнинг зарур шарти, деб билади. Кадрларни ўз зиммаларига юкланган функция ва вазифаларни виждонан ва пухта бажариш учун юксак масъулиятни сезиш руҳида тарбиялаш борасида ҳамма чораларни кўриш лозим.

Бизнинг партиямиз идеология ишини яхши йўлга қўйиш ва бу ишнинг таъсирчанлигини оширишга кўп эътибор бермоқда. Партия марксча-ленинча назарияни ижодий тарзда янада ривожлантиришга жуда муҳим аҳамият бермоқда.

«Бирор жамият ҳам, — дейилади китобда, — илмий назарияга социалистик жамият каби кўпроқ муҳтож бўлмаган эди. Бинобарин, назария бундан буён ҳам практикага йўл очиб бериши, совет халқининг иқтисодий ва маданий ҳаётига раҳбарлик қилишга ғоят илмий ёндошувни таъминлаши керак. Кенг кўламда йўлга қўйилган назария иши партиямизнинг йўлини ёритувчи машъал бўлиб қолиши лозим». (91-бет).

Партия оммани сиёсий жиҳатдан тарбиялаш ва халқнинг маданий савиясини оширишни коммунистик қурилишнинг асосий вазифаларидан бири деб ҳисоблайди. Коммунизм кишилар маданиятини, билимини, ижтимоий онгини, етуклигини юксак даражада ривожлантиришни кўзда тутади. Тегишли моддий-техника базасини яратмай туриб коммунизм қуриш мумкин бўлмагани каби, ана шуларсиз ҳам коммунизм қуриб бўлмайди.

Барча совет кишиларида коммунистик дунёқарашни шакллантириш, уларни марксизм-ленинизм ғоялари руҳида тарбиялаш — ғоявий-тарбиявий ишда асосий масаладир. Партия коммунистик ғоялар оммани эгаллаб, унинг онгига сингиб кетган эътиқод бўлиши, актив ҳаракатга отлантириши, омманинг кундалик хатти-ҳаракати нормаларини белгилашини таъминлашга интилмоқда.

Партия совет кишиларини меҳнатга янги, коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашга жуда катта аҳамият беряпти. Социалистик жамиятимизнинг ҳаётий манфаатлари ҳар бир кишининг онгли иш олиб боришини, ижобий ғайрат кўрсатиб, халқ мулкини авайлаб сақлаши ва кўпайтириб боришини талаб қилади.

Партия совет кишиларини коммунистик руҳда тарбиялаш ишини кенг кўламда олиб бориш, бу ишда оилани ҳам, мактабни ҳам, меҳнат коллективларини ҳам, маданият, санъат ходимларини, оммавий ахборот воситаларини, барча давлат ва жамоат ташкилотларини ҳам актив қатнаштириш учун ҳамма чораларни кўрмоқда.

Идеология ишини ҳаёт билан янада маҳкам боғлаб бориш, бу ишнинг омманинг сиёсий ва меҳнат активлигини юксалтиришга, конкрет хўжалик-сиёсий вазифаларни бажаришга таъсирини кучайтириш лозим. Идеология иши меҳнаткашларнинг социалистик мусобақасини янада кенг авж олдиришга ёрдам бериши, чинакам меҳнат мусобақаси, меҳнатчиларнинг соғлом рақобати руҳини вужудга келтириши керак.

Ташкилотчилик ва ғоявий-тарбиявий ишни, партия раҳбарлигининг услуби ва методларини доим такомиллаштириб бориш — партия тараққиётининг қонунидир.

Китобда босилган материаллар орасида партиянинг ички ҳаётини ташкил этиш ва такомиллаштириш масалалари катта ўрин олади. Партиянинг мустаҳкамлиги ва жанговарлик қобилияти, партиянинг мамлакат ичкарисидаги ва халқаро майдондаги ишларининг муваффақияти бу масалаларни тўғри ҳал этишга кўп жиҳатдан боғлиқ эканлигини тажриба кўрсатиб турибди. Партия қурилишининг ленинча принципларига, партия ҳаёти нормаларига садоқат партиямизни ишчилар синфининг, бутун совет халқининг яхши уюшган, монолит жипслашган, ягона фикр юритадиган ва ягона ҳаракат қиладиган авангардига айлантиради. Партия демократик централизм принципини изчиллик билан амалга оширишга жуда катта аҳамият беради.

Партия ички демократияси тобора кенг ривожланмоқда. Коммунистлар партия йўлини муҳокама қилиш, ишлаб чиқиш ва амалга оширишда фаол қатнаша олишлари учун зарур шарт-шароитлар вужудга келтирилмоқда. Коммунистларнинг фикр ва таклифлари раҳбар партия органларида зўр эътибор билан қараб чиқилмоқда ва қарорлар қабул қилиш вақтида эътиборга олинмоқда.

Партия коммунистларнинг ишдаги камчиликларни дадил танқид қилиш имкониятига эга бўлишларини ва танқидни ўз бурчи деб ҳисоблашлари ҳамда бу камчиликларни йўқотишга эришишлари тўғрисида доимий ғамхўрлик қилмоқда. Партия ҳамма жойда соғлом танқид ва ўз-ўзини танқид, юксак талабчанлик, яхши ишлашга интилиш ва катта ютуқларга эришиш руҳи ҳукм суришидан манфаатдордир. Ҳотиржамлик, кибрланиб кетиш, ишга танқидий муносабатда бўлмасликнинг ҳар қандай кўринишлари партияга тамомила ётдир. Биз турмушнинг ҳамма соҳаларида жуда катта муваффақиятларга эришдик. Аммо бизда ҳал этилмаган проблемалар ҳам бор ва бундан кўз юмиш ярамайди. «Принципиал танқид ва ўз-ўзини танқидни кенг ривожлантириш, — дейилади китобда, — партия ташкилотининг сиёсий соғломлигини, унинг партия олдидаги, халқ олдидаги ўз бурчини тўғри англаётганлигини кўрсатувчи белгидир» (381-бет).

Партия ички демократиясини ҳар томонлама ривожлантириш билан бирга партия ўз сафларидаги интизомни мустаҳкамлайди, коммунистлар олдига қўйиладиган талабларни оширади. Демократия деб талқин қилинадиган анархистик бесаранжомлик ҳам, коммунистларнинг ташаббуси ва активлигини кучайтиришга халақит берадиган бюрократик марказчилик ҳам партияга бир хил даражада зарарлидир.

Чинакам сиёсий жангчи бўлиш, партия учун, унинг сиёсати ва амалий фаолияти учун, ўз ташкилотидаги ишларнинг аҳволи учун ўз жавобгарлигини ҳис этиш — коммунистнинг бурчидир. Пассивлик, бепарволик, жамоат ишларига аралашмасликни кўзда тутган обивателларча интилиш, томошабин бўлиб туриш — коммунистга тамомила ёт бир нарсадир. «Партиямиз, — дейди Л. И. Брежнев, — коммунистларнинг ғоявийлиги, активлиги, фидокорлиги билан кучлидир. Ҳар бир коммунист юксак ғоявий ва ахлоқий фазилатларни нечоғлик кўп эгаллаб борса, партиянинг обрўси ҳам шу қадар юксак бўлади». (382-бет).

Коммунистлар аввало, ўзларининг бошланғич ташкилотларида сиёсий тарбия оладилар, ғоявий жиҳатдан чиниқиб, партиявий иш малакаларини ҳосил қиладилар. Бинобарин, партия бошланғич ташкилотларнинг фаолиятини яхшилашга жиддий эътибор бераётганлиги тамомила табиий бир ҳолдир. Бошланғич ташкилотларнинг жанговарлик қобилиятини ошириш, уларнинг ишини такомиллаштириш — партияни мустаҳкамлаш, жамият ҳаётининг ҳамма қисмига партия таъсирини кучайтиришнинг муҳим шартларидан биридир.

Коммунистларни тарбиялаш йўли билангина эмас, балки партияга янги аъзолар қабул қилишни пухта уюштириш йўли билан ҳам партия сафларининг сифат составини яхшилашга эришилади. Партия ишнинг миқдор жиҳатини эмас, балки сифат жиҳатини биринчи ўринга қўяди. Бунинг натижасида, КПСС XXIV съездида таъкидлаб ўтилганидек, партия сафига қабул қилинувчилар сони бир мунча камайди, уларнинг сифат состави эса яхшиланди. Ишчилар синфи партиянинг социал составида етакчи ўрин олиши керак, деган йўл-йўриқ изчиллик билан амалга оширилмоқда. Бу — партиямизнинг табиатига, ишчилар синфининг совет жамиятимиздаги ўрни ва ролига тамомила мос бўлиб тушади. Партия янги аъзоларни қабул қилишга ҳаддан ташқари берилиб кетишни, бу ишдаги пала-партишликни (айрим ташкилотларда бундай ҳоллар ҳали ҳам учраб туради) партия қурилишининг ленинча принципларига зид бўлган салбий ҳодиса деб ҳисоблайди. Л. И. Брежнев КПССнинг XXIV съездида бундай деган эди: «Бизнинг вазифамиз партия сафининг ўсишини тартибга солиб турадиган тарзда таъсир кўрсатишдан, партия сафларини ишчилар синфи, колхозчи-деҳқонлар ва зиёлиларнинг энг муносиб вакилларини якка-якка ҳолда танлаш асосида тўлдириб боришдан, КПСС состави партия олдида турган вазифаларни энг яхши тарзда ҳал этиш имконини берадиган бўлишига эришишдан иборат» (379-бет).

Партия сафларининг поклиги ҳақида, ҳар бир коммунистнинг шу номга муносиб бўлиб, партия аъзоси деган юксак номни оқлаши тўғрисида ғамхўрлик қилиш — барча партия ташкилотларининг энг муҳим бурчидир.

* * *

Л. И. Брежнев китобида баён қилинган ғоялар, қоидалар, хулосалар ва йўл-йўриқлар партия кадрларига, коммунистларга аниқ-равшан марксча-ленинча ориентация беради. РСДРП II съездининг 70 йиллиги арафасида нашр этилган бу асар китобхонларнинг коммунистик партия тараққиёти ва унинг раҳбарлик роли ўсишининг қонуниятларини, партия ички ҳаёти принципларини, хўжалик ва маданий қурилишга, давлат ва жамоат ташкилотларига партиявий раҳбарлик методларини яхшироқ тушуниб олишларига, КПССнинг коммунизм моддий-техника базасини вужудга келтириш, ижтимоий муносабатларни такомиллаштириш, янги кишини камол топтириш соҳасидаги кўп қиррали буюк фаолияти ҳақида тўла тасаввур олишларига ёрдам беради.

(«ПРАВДА», 11 июль).

Пойтахт областининг Дамачи балиқчилик хўжалиги ишчилари ҳал қилувчи йил иккинчи квартал топшириқларини ошириб бажардилар. Мавжуд 275 гектар сув ҳавзасида ҳар қачонгидан мўл-кўл балиқ етиштирилди. Хўжаликнинг меҳнатсевар коллективи бу йил 5500 центнер ўрнига 6000 центнер балиқ етиштириш учун ғайрат кўрсатиб меҳнат қиляпти. Суратда: пешқадам балиқчилар Р. Багаутдинов ва Н. Мамажонов ўртоқлар.

И. Глауберзон фотоси.

МАСЛАҲАТЛАШИШ МАҚСАДИДА УЧРАШУВ

1973 йил 9-10 июлда Прагада жаҳон касаба союзлари федерациясига кирган Европа касаба союз марказлари раҳбарларининг жаҳон касаба союзлари федерацияси секретариати билан биргаликда маслаҳатлашиш мақсадида учрашуви бўлиб ўтди. Учрашувда Жаҳон касаба союзлари федерациясининг делегацияси, Болгария, Кипр, Франция, Венгрия, Италия, Польша, Германия Демократик Республикаси, Руминия, Чехословакия, Совет Иттифоқи касаба союзлари марказларининг делегациялари қатнашди. СССР делегациясига ВЦСПС раиси А. Н. Шелепин бошчилик қилди.

Учрашув иштирокчилари Европадаги ҳозирги касаба союзлари ҳаракати аҳволини муҳокама қилдилар ва ижобий ўзгаришлар Европа қитъасида касаба союзлари ўртасида ҳамкорликни кенгайтириш ва ҳаракат бирлигини мустаҳкамлаш учун янги истиқболлар очиб беришини мамнуният билан уқтириб ўтдилар. Шу муносабат билан улар ўз фаолиятларини кенг миқёсда янада кучайтириш соҳасида ўз олдиларида турган вазифаларни муҳокама қилдилар.

Маслаҳат учрашувининг иштирокчилари шу йил октябрь ойида бўладиган тинчликсевар кучлар жаҳон конгрессини тўла равишда қўллаб-қувватлашларини ва бу конгрессга тайёргарлик кўриш ҳамда уни ўтказишда актив қатнашиш ниятида эканликларини билдирдилар.

Учрашув иштирокчилари Уругвай Миллий конвентига нисбатан ўзбошимчалик ҳаракатларига қарши кескин норозилик билдирдилар ва касаба союзларини демократик ва гражданлик ҳуқуқлари ҳамда эркинликлари учун курашаётган Уругвай меҳнаткашлари ва касаба союзлари билан тўла бирдамликларини изҳор қилдилар.

* * *

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси ВЦСПС раиси ўртоқ А. Н. Шелепин бошчилигидаги ВЦСПС делегацияси 10 июлда Ватанига қайтиб келди.

САНЪАТ БАЙРАМИ — ДЎСТЛИК БАЙРАМИ

МОСКВАДА VIII ХАЛҚАРО КИНОФЕСТИВАЛЬ ТАНТАНАЛИ ВАЗИЯТДА ОЧИЛДИ

Жаҳон кино санъати Москва кўркининг символи — ер курраси устида ёйилиб кетган кенг экран Совет Иттифоқи пойтахти кўчалари, майдонлари, хиёбонларини яна безатиб турибди. Энг оммавий санъат — кинонинг мамлакатимиздаги ва мамлакатимиздан ташқаридаги миллион-миллион ишқибозлари бу манзарани яхши биладилар. Йил сайин кўпроқ шуҳрат қозонаётган Москва халқаро кино фестивалининг байроғи саккизинчи марта кўтарилмоқда. Бу йил 90 га яқин мамлакат ва халқаро ташкилотлар прогрессив кинематографиянинг мана шу энг катта анжуманига ўз намояндаларини юбордилар.

Москвадаги фестивалнинг «Кино санъатида инсонпарварлик учун, халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик учун!» деган шиорида давримизга ҳамоҳанг чуқур мазмун бор. Бизнинг пойтахтимизга барча қитъалардан энг кўпдан-кўп кино арбоблари — 1200 дан ортиқ кишининг келганлиги, Коммунистик партия, Совет давлати изчиллик билан амалга ошириб келаётган тинчлик сиёсати туфайли халқаро вазиятда юз берган олижаноб ўзгаришларнинг руҳини акс эттиради.

Яхши одат бўйича VIII Москва фестивали Кремлдаги съездлар саройида тантанали вазиятда очилди. Пойтахтнинг энг катта мана шу залига фестиваль иштирокчилари ва меҳмонлари — машҳур режиссёрлар, актёрлар, сценарийчилар, танқидчилар, продюсерлар, миллий кинематография раҳбарлари, шунингдек совет жамоатчилигининг вакиллари тўпландилар.

Фестиваль ташкилот комитетининг раиси СССР давлат кино комитетининг раиси Ф. Т. Ермаш қисқача нутқ сўзлади.

У йиғилиш иштирокчиларининг гулдурос қарсаклари остида КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг VIII Москва халқаро кино фестивали иштирокчиларига ва меҳмонларига табрикномасини ўқиб эшиттирди.

Йиғилиш аҳлини совет кино арбоблари номидан СССР кинематографиячилар союзи правлениесининг биринчи секретари Л. А. Кулиджанов табриклади.

Шундан кейин конкурс халқаро жюрисининг раислари — СССР халқ артисти С. Ф. Бондарчук (бадиий фильмлар бўйича), СССР халқ артисти А. М. Згуриди (қисқа метражли фильмлар бўйича), ёзувчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони С. В. Михалков (болалар фильмлари бўйича) томошабинларни фестиваль кўрикларининг арбитрлари билан таништирди.

Танаффусдан кейин янги совет кино ленталари кўрсатилди.

Фестиваль иштирокчилари ва меҳмонлари КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг АҚШга қилган визитига бағишланган «Ер юзида тинчлик манфаатлари йўлида» номли тўла метражли ҳужжатли фильмни ғоят қизиқиб томоша қилдилар.

Н. ШОВИГА ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

БАЙРУТ, 11 июль. (ТАСС). Кеча бу ерда Ливан Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Никола Шовига Халқлар дўстлиги орденини тантанали вазиятда топшириш маросими бўлди.

Орденни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко топширди.

А. П. Кириленко билан Н. Шови нутқ сўзладилар.

А. П. Кириленко ўз нутқида Ливан Республикаси билан Совет Иттифоқи халқлари ўртасида дўстликни мустаҳкамлашда Н. Шовининг кўп йиллардан бери қилаётган самарали ишларига, Ливан халқининг империализмга қарши озодлик курашига, мамлакат меҳнаткашларининг манфаатларини ҳимоя қилишга унинг катта ҳисса қўшганлигига юксак баҳо берди.

Совет халқи, деди у, ўртоқ Шовини Ливан Коммунистик партиясининг, халқаро коммунистик ва миллий-озодлик ҳаракатининг таниқли арбоби деб, Совет Иттифоқининг улкан дўсти, деб билади. Империализм ва реакциянинг кирдикорлари, Ливанга ва бошқа араб мамлакатларига қарши Исроилнинг игвогарликлари давом этаётган бир шароитда Ливан Коммунистик партияси Исроил агрессиясининг оқибатларини тугатиб, Фаластин халқининг қонуний ҳуқуқларини таъминлаш учун курашда барча прогрессив кучларнинг ҳаракат бирлигига эришмоқда.

А. П. Кириленко Совет Иттифоқи Яқин Шарқда уруш ўчоғини тугатишга катта аҳамият бераётганлигини таъкидлаб, бундай деди: «Биз Исроил қўшинларининг у оккупация қилиб турган барча араб территориясидан олиб чиқиб кетиш асосида Яқин Шарқдаги можарони тезроқ бартараф этиш тарафдоримиз. Биз шу районидаги барча халқларнинг қонуний ҳуқуқлари ва манфаатларини, шу жумладан Фаластиндаги араб халқининг манфаатларини, яқин Шарқдаги барча давлатларнинг суверенитети, мустақиллиги ва хавфсизлигини таъминлаш асосида можаронинг бартараф этилишига тарафдормиз. Совет Иттифоқи мана шу олижаноб мақсадга эришиш йўлида араб халқларига ёрдам берди ва бундан кейин ҳам ёрдам бераверади.

А. П. Кириленко ўртоқ Н. Шовини Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотлаш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармонини ўқиб берди ва уни қизғин табриклади.

Қадрдон ўртоғимиз Шовини табриклар эканмиз, деди А. П. Кириленко, биз Ливаннинг барча коммунистларини, мамлакатнинг барча ватанпарвар, прогрессив кучларини ҳам табриклаймиз. Уларга Ливан халқининг порлоқ келажаги, бахт-саодати ва равнақ топиши йўлида олиб бораётган курашида муваффақиятлар тилаймиз.

Н. Шови ўзининг жавоб нутқида бундай деди: «Мен Улуғ Ленин мамлакатининг ордени, халқларнинг содиқ дўсти, озодлик ва тараққиёт йўлидаги курашида уларнинг содиқ дўсти бўлган мамлакатнинг ордени — Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланиш каби юксак шарафга муяссар бўлдим. Бу орден шахсан менинг фаолиятим ва курашимгагина берилган баҳо бўлибгина қолмай, балки, шунингдек партиянинг узоқ вақт давомида олиб борган курашига, Ливан халқининг ўн минглаб энг яхши намояндалари олиб борган курашга ҳам берилган баҳодир.

Халқлар ўртасида дўстлик, аввало Совет Иттифоқи халқлари билан дўстлик бутун Ливан халқининг ишидир, — деб сўзини давом эттирди Н. Шови. — Мустамлакачиликнинг барча турлари ва формаларига қарши, агрессия, эксплуатация ва жаҳолат кучларига қарши ялпи кураш йўли, озодлик, тараққиёт ва социализм учун кураш йўли халқлар ўртасида чинакам дўстлик қарор топишига олиб боради. Совет Иттифоқи Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабасидан бошлаб бу курашда биринчи сафларда туриб келди ва турмоқда. Бу муваффақиятли кураш жаҳон миқёсида кучларнинг янгича нисбати вужудга келишига сабаб бўлди. Буни эса КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг АҚШга қилган визити натижалари айниқса яққол кўрсатиб турибди.

Н. Шови сўзининг охирида бундай деди: бизнинг олиб бораётган курашимизни қўллаб-қувватлаётганликлари учун мамлакатингизга катта раҳмат, шонли Коммунистик партияга, унинг Марказий Комитети, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга раҳмат, менга шу орденни топширилаётганлиги мана шундай мададнинг кўринишларидан биридир. Биз коммунистларнинг қудратли армияси сафларида, тараққиёт, социализм ва тинчлик кучлари сафларида инсоният манфаатларини кўзлаб, халқлар ўртасида дўстлик манфаатларини кўзлаб, янги-янги ғалабаларга эришиш учун курашни бундан кейин ҳам давом эттиравeрамиз.

* * *

Орденни топшириш маросимида А. П. Кириленкога ҳамроҳ бўлиб келган кишилар, СССРнинг Ливандаги элчиси С. О. Азимов, Ливан Коммунистик партиясининг раҳбарлари, прогрессив партиялар ва миллий ватанпарвар кучларнинг намояндалари, Ливан министрлари ва парламенти депутатлари, мамлакатнинг таниқли жамоат арбоблари ҳозир бўлдилар.

Орденни топшириш маросими тамом бўлгандан кейин Ливан Коммунистик партиясининг Марказий Комитети А. П. Кириленко шарафига зиёфат берди.

* * *

БАЙРУТ, 11 июль. (ТАСС махсус мухбирлари). Бугун кечқурун КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко Ливан бош министри Т. Сулҳ ҳузурида бўлди.

А. П. Кириленко билан Т. Сулҳ ўртасида дўстона суҳбат бўлиб ўтди.

ВАЪДА ВАФОСИ БИЛАН

ҲАМ ДОН, ҲАМ ОЗУҚА

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўрток Л. И. Брежневнинг Ўзбекистон ёш маккажўхорикорларининг республика кенгаши қатнашчиларига юборган табрик хатида: «Дон экинлари ва айниқса маккажўхори экиладиган майдонларни кенгайтириш борасида республикангизда олиб борилаётган иш ва бунинг устига ҳосилнинг кўпайтирилиши 1973 йил учун олинган мажбуриятларни тўла ва ошириб бажаришнинг гарови бўла олади» дейилган.

Республиканинг барча хўжаликларида ўрток Л. И. Брежневнинг хати зўр кўтаринкилик билан кутиб олинди ва янги-янги марралар белгиланди. Қорақалпоғистон АССР маккажўхорикорлари ҳам бунга амалий ишлари билан жавоб бердилар. Автоном республикада маккажўхори экиладиган майдонлар кенгайтирилди ва бу муҳим ишга тажрибали деҳқонлар бош қўшди. Ҳам дон, ҳам тўйимли озуқа ҳисобланган маккажўхори етиштиришга Тўрткўл районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли М. Горький номли колхоз аҳли зўр эътибор бериб келяпти. Авваллари ҳам бу экиндан мўл-кўл ҳосил олиб келаётган колхоз деҳқонлари Автоном республикадаги барча маккажўхорикорларга мурожаат қилиб ундан янада кўп дон ва силос олишга даъват этдилар.

Колхозда маккажўхорининг ҳар гектаридан 60 центнердан дон ва 450 центнердан кўкпоя олиш мажбурияти белгиланди. Эрта муддатларда ҳайдалган ва тайёрланган ерларга 70 сантиметр кенгликда маккажўхори уруғи экилди. Яганалаш пайтида ҳар метрда 3-4 тадан ўсимлик қолдирилди. Бир гектар ерда эса 49-50 минг туп ниҳол бўлиб, яхши ривожланди. Мана шу схемада жойлаштирилганда ўсимликлар оралиғи «Херсонец-7» комбайнидан фойдаланишга ёрдам беради. Бу машина айни пайтда маккажўхорининг учини чеканка қилади ва силос учун поясини майдалаб бера олади. Иш жараёнини шу усулда ташкил этиш меҳнат унумдорлигини оширади; кўп ишчи кучи сарф этилмайди.

Колхоз раиси Уринбой Матсафоев суҳбатда кўпгина ишлар тўғрисида гапириб берди. Маккажўхори парваришига 8 та чопиқ, тўртта ҳайдов тракторлари ва культиваторлар ажратилган. Маккажўхоричилик бригадаларига ўз ишларининг усталари, тажрибали деҳқонлар Жуман Ниёзов, Келдиназар Қурбонов, ва Очил Ўрозов каби фидокорлар бошлиқ этиб тайинландилар. Улар ҳар йили ҳам маккажўхоридан юқори ҳосил олишда намуна кўрсатишмоқда.

Кўрилган тадбирлар яхши самаралар берди. Ниҳоллар шу кунларда жуда яхши ривожланмоқда. Уч мартадан комплекс парвариш қилинди. Яхшилаб озиқлантирилди ва қондириб суғорилди. Абдураҳмон Авазов, Умар Назаров, Жумандурди Тўрабоев ва Обожон Солиҳов каби фидокор механизаторлар ўсимликка ишлов беришда намуна кўрсатиб ишламоқдалар. Улар кундалик топшириқларини ошириб бажаришмоқда.

Колхозда алмашлаб экишга катта аҳамият берилмоқда. Ўтган йили алмашлаб экиш туфайли яхши натижаларга эришилди. Эски бедазорнинг ҳар гектаридан 80 ўрнига 140 центнердан беда олинди. Пахта ҳосилдорлиги кескин ошди. Тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи — учинчи йилида 281 гектар эски бедазорнинг ҳар гектаридан 150 центнердан ҳосил олиш учун курашилмоқда. 1975 йилгача юз процент алмашлаб экишга ўтилади.

Бу йил пахта майдонларидан 182 гектарига беда экилди. Янги беда арпа билан аралаштириб сепилди. Унинг биринчи ва иккинчи ўримларидан планда белгиланганидан кўп ҳосил олинди. 2150 гектар майдондаги ғўзалар барқ уриб ўсмоқда. Алмашлаб экиш катта фойда келтираётир. Шунингдек, вилт касаллиги кескин камайиб кетди.

Чорвачиликнинг мустаҳкам озуқа базаси бўлган маккажўхоридан янада юқори ҳосил олиш мақсадида фидокорлик намуналарини кўрсатиб ишлаётган М. Горький номли колхоз аъзолари ички имкониятларини тўла ишга солиб, ўз ваъдаларининг устидан чиқадилар.

Т. УНАБОЕВ,
Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг махсус мухбирлари.

ИТТИФОҚДА БИРИНЧИ

«Билим» жамияти шаҳар ва район ташкилотларининг масъул секретарлари ҳамда референтлари малакасини ошириш курси машғулотлари тугади.

Иттифоқда биринчи марта ташкил этилган бундай курсда партия қурилиши, марксистик фалсафа, ҳозирги замон иқтисодий проблемалари, лекция пропагандасининг форма ва методлари туркумида лекциялар ўқилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг лекторлари, Олий партия мактаби, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг илмий-текшириш институтлари олимлари лекция ўқиди.

Р. АБДУЛЛАЕВ.

ПАХТА РАКИ ЧЕКИНДИ

Ўзбекистонлик селекционер Содиқ Мираҳмедов ғўзанинг янги, вилтга чидамли «Тошкент-1», «Тошкент-2», «Тошкент-3» навларини яратди.

Замбуруғли касаллик — вилт минг хилдан кўпроқ ўсимликларни зарарлайди. Лекин у ҳеч қаерда пахта далаларидагидек даҳшатли эмас. Ғўза ниҳолларида кўсак пайдо бўлиши билан бу касаллик ўсимликка ҳуруж қилиб деярли етилиб қолган ҳосилни бутунлай нобуд қилади. Шу пайтларгача мавжуд бўлган навларнинг ҳеч қайси бири вилтга бардош бераолмай келарди.

Ғўза раки бўлган бу касалликка қарши курашиш мамлакатимиздаги кўпгина илмий муассасаларнинг диққат марказида эди. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ўсимликлар экспериментал биологияси институтининг илмий ходими Содиқ Мираҳмедов табиатда вилтга чидамли ғўза мавжуд бўлиши керак, деган ғояни олға сурди. У кўпгина ёввойи ғўзаларнинг уруғини диққат билан ўрганиб, уларнинг орасидан мексика ёввойи ғўзасини танлаб олди. Мексика ёввойи навининг вилтга чалинмаслиги олимнинг селекция ишларига асос бўлди.

Ишнинг бошланиши яхши бўлди. Бироқ, ёввойи ғўза маданий навга сира айлангиси келмасди. Унинг уруғи қаттиқ пўстлоқ билан қопланган бўлиб, ҳатто сувда ҳам униб чиқмасди. Ёввойи ғўза навининг бу хусусиятидан қандай қилиб қутулиш мумкин? Содиқ Мираҳмедов ғўзанинг ёввойи навини маданий навлар билан чатиштирди. Тажриба муваффақиятли чиқди. Бунинг учун энг тезпишар ва серҳосил С-4727 нави танлаб олинди. Олинган дастлабки дурагайлар ёввойи ғўза навидан унчалик фарқ қилмасди. Лекин чатиштириш давом эттирилаверди ва дурагайлар борган сари йирик кўсакли, тезпишар ва ҳосилдор бўлаборди. Ниҳоят 1968 йили вилтга чидамли янги навлар кашф этилди. 1969 йилга келиб республикада 400 гектар ерга ана шу навлардан экилди. 1970 йилда янги навлар экилаётган майдонлар 9 минг гектарга, 1971 йилда эса 200 минг гектарга етказилди. 1972 йили миллион гектарга яқин майдонга янги навлар экилди.

Ғўзанинг янги навлари вилт касаллиги авж олган районларда айниқса яхши натижалар берди. Бу ерларда ҳосилдорлик гектарига 10—12 центнерга, айрим участкаларда эса ҳатто 20—25 центнерга кўтарилди. Ўзбекистонда янги ғўза навларининг экилишидан олинган иқтисодий фойда бир йилда 3 миллион сўмни ташкил этди.

Эндиликда Тошкент навлари қўшни республикалар — Тожикистон, Қозоғистон ва Қирғизистонда ҳам экилмоқда. Ленин номидаги Бутуниттифоқ Қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг мухбир аъзоси Содиқ Мираҳмедов ўз тадқиқотларини давом эттиряпти. Вилт жуда хавфли, у тупроқдан асло йўқолмайди. Шунинг учун ҳам бу касаллик янги шароитларда ўзини қандай тутяпти, у шу шароитга мослаша оладими, агар мослашса, унинг олдини олиш учун диққат билан кузатишлар олиб бориш керак.

Ўзбекистонлик селекционер олимлар янги, янада серҳосил ва касалликларга чидамли пахта навларини яратиш устида ишлашни давом эттирмоқдалар.

Георгий ИГНАТЬЕВ, (АПН).

МИХАИЛ ШКУРКОНИНГ ОЛТИН МЕДАЛИ

Одесса областининг Вилково шаҳридан хушхабар келди. Ҳамюртларимиздан уч киши — республика сув хўжалиги ташкилотларининг скреперчилари механизатор-мелиораторларнинг Бутуниттифоқ конкурсида фахрли ўринларни эгаллашди. Конкурсда далаларни текислашнинг 80 устаси қатнашди. Мусобақа осон эмасди, талаблар юқори эди.

«Каракалпакирсовхозстрой» бошқармасига қарашли 16-кўчма механизациялашган колонна вакили Михаил Шкурко Д-569 маркали скреперда энг юқори балл тўплади. У олтин медаль, диплом ва қимматбаҳо соврин билан мукофотланди.

Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг «Бухарирстрой» тресли Қоракўл кўчма механизациялашган колоннаси аъзоси Меҳриддин Раҳимбердиевга кумуш медаль топширилди. Ўзбекистон ССР сув хўжалиги қурилиши бош бошқармасига қарашли «Ташкентводстрой» трестининг Бекобод ихтисослаштирилган кўчма механизациялашган колоннаси вакили Михаил Барецкий бронза медаль билан мукофотланди. (ЎзТАГ).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ:

Газетхон Я. Шерниёзов редакцияга йўллаган хатида Амударё районидаги «Манғит» совхозига қарашли пионерлар лагерида давлат маблағи талон-торож қилинаётганини маълум қилган. Текшириш ўтказилганида келтирилган фактлар тасдиқланди. Пионерлар лагерининг раҳбарлари совхоз ишчилар комитети контроллик қилмаганлигидан фойдаланиб, молия-хўжалик интизомини қўпол равишда бузганлар, давлатнинг 1575 сўм маблағини талон-торож қилганлар.

Текшириш натижаси Амударё район партия комитетининг бюросида муҳокама қилинди. Пионерлар лагери иши устидан контроллик қилмагани учун совхоз ишчилар комитетининг раиси С. Собиров ишдан олиб ташланди. Калинин овул Советининг депутатлигидан чақириб олинди ва унга қаттиқ партия жазоси берилди. Бошқа айбдор шахсларга нисбатан ҳам тегишли чора кўрилди.

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ:

Шўрчи районидаги «Ленинград» колхозида жамоат бинолари четдан ёлланган кишилар томонидан қурилгани ва уларга ғайри-қонуний йўл билан кўплаб ошиқча ҳақ тўланиб, жамоат маблағи талон-торож қилингани ҳақида редакция орқали олинган хат юзасидан атрофлича текшириш ўтказилди. Келтирилган фактлар тасдиқланди. Область қишлоқ хўжалик бошқармаси ревизия ўтказганда товуқхона қурилишида ишлаган кишиларга колхознинг беш минг сўм маблағи зиёд тўланганини маълум бўлди.

Ортиқча тўланган маблағни ундириш ва унинг қонунсиз сарфланишига йўл қўйган шахсларни жавобгарликка тортиш учун зарур материаллар район прокуратурасига берилди.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ МАТЛУБОТ ЖАМИЯТИ:

Редакция текшириш ва чора кўриш учун юборган хатда Орджоникидзе район матлубот жамияти умумий овқатланиш бўлимига қарашли ошхоналарнинг ходимлари қаллоблик қилаётганликлари, турли ҳийла-найранг ишлатиш йўли билан давлатни алдаётганликлари ва хўрандаларнинг ҳақига хиёнат қилаётганликлари тўғри кўрсатилган.

Хат юзасидан текшириш ўтказилди ва унинг натижаси район матлубот жамияти правлениесининг аъзолари иштирокида умумий овқатланиш бўлими ходимлари коллективи йиғилишида муҳокама қилинди. Келтирилган фактлар тўғри деб эътироф этилди.

Давлатни алдаганликлари ва хўрандаларнинг ҳақига хиёнат қилиб, совет савдоси қоидаларини қўпол равишда бузганликлари учун биринчи ошхонанинг бош ошпази Х. Худойбердиев, тўртинчи ошхонанинг бош ошпази М. Турсунов ишдан бўшатилди. Ошхоналар шохобчаси омборининг мудири М. Рўзиевга қаттиқ виговор, бухгалтери Каримовага виговор берилди. Шохобча мудири Р. Муродов огоҳлантирилди.

ПЛАНЕТАМИЗ ХАБАРЛАРИ

Сомали Демократик Республикасининг пойтахти Могадишо аҳолиси совет фотографияси, почта маркалари ҳамда ўймакорлик санъати виставкаси билан қизиқиб танишмоқда. Бу ердаги жуда кўп экспонатлар СССР халқларининг ҳаёти, анъаналари ҳамда меҳнат фаолиятлари тўғрисида ҳикоя қилади. Суратда: Совет виставкасида.

А. Рачков фотоси.
(ТАСС фотохроникаси).

УРУГВАЙДА АҲВОЛ КЕСКИН

БУЭНОС-АЙРЕС, 11 июль. (ТАСС). Бу ерга келган маълумотларга кўра, Уругвай маъмурларининг фармойишига биноан Уругвай Коммунистик партиясининг Марказий органи «Популяр» газетасини яна ўн марта чиқариш тўхтатилган. Редакция биносига кираверишда танклар ўрнатилди.

Оппозициядаги партиянинг ва прогрессив ташкилотларининг таниқли арбобларини қамоққа олиш давом этмоқда.

Мамлакат меҳнаткашлари мамлакатда конституция гарантиялари бекор қилинишига ҳамда меҳнаткашлар миллий конвенти фаолиятининг тақиқланишига қарши курашни бўшаштирмаётир. Мамлакат экономикасини тўхтатиб қўйган ялпи норозилик забастовкаси бошланганига уч ҳафта бўлди.

Қуролли кучлар раҳбарлари ўртасида очиқ ойдин бузилиш аломатлари пайдо бўлди. «Армия ишчилар синфининг қатъий қаршилигига дуч келди, чарчаганлиги ва норозилигини сездирмоқда», дейилади меҳнаткашлар миллий конвентининг баёнотида. Ҳужжатда айтиладики, бир қанча ҳолларда солдатлар ва офицерлар иш ташлаган ишчиларни улар ишғол қилиб олган корхоналардан зўрлик билан ҳайдаб чиқиш тўғрисидаги буйруқларни бажаришдан бош тортмоқдалар.

Уругвай қуролли кучлари уч турининг қўмондонлари қўшма ахборот эълон қилишди. Ахборотда айтиладики, улар Монтевидеода меҳнаткашларнинг кўп минг кишилик намойишини ҳайдаганлик учун жавобгар бўла олмайдилар. Бунинг натижасида бир неча киши ўлдирилган ва ўнлаб киши жароҳатланган.

Ахборотда айтиладики, қуролли кучлар президентнинг буйруқларига бўйсинади, муайян вазиятларда куч ишлатиш — ишлатмаслик тўғрисида президентгина қарор қабул қилади, дейилади.

Президент Борда Берри беш министрнинг истеъфога чиқиши билан ҳукумат танглиги чўзилиб кетганлигига чек қўйиш учун кабинетининг янги аъзоларини тайинлади.

БМТ БОШ СЕКРЕТАРИГА МУРОЖААТ

НЬЮ-ЙОРК, 11 июль. (ТАСС). Янги мустақил давлат — Багам оролларининг бош министри Л. О. Пиндлинг БМТ Бош секретари К. Вальдхаймга мурожаат қилиб, ўз мамлакатини Бирлашган Миллатлар Ташкилоти аъзолигига қабул қилиш масаласини кўриб чиқишни сўради. Багам ороллари бош министри К. Вальдхаймга йўллаган телеграммасида БМТга қабул қилиб олиш тўғрисидаги илтимоси хавфсизлик Кенгашининг яқинда бўладиган мажлисида кўриб чиқилади, деб умид изҳор қилади.

АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ МИНИСТРЛАРИ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ЛАГОС. (ТАСС). Африка кенг умумий бозор мамлакатлари билан савдо-иқтисодий алоқаларида ўз манфаатларини биргалашиб ҳимоя қилмоғи керак. Африка мамлакатлари савдо министрларининг бу ерда ўтаётган конференцияси иштирокчилари якдиллик билан шу фикрни билдирдилар. Конференция Африка мамлакатларининг Европа иқтисодий ҳамжамияти билан муносабатлари характери тўғрисидаги масала юзасидан Брюсселда бўладиган музокараларда ўзаро келишиб олинган позицияни белгилашга бағишланди.

Нигерия матбуоти конференциянинг боришини шарҳлаб, умумий бозор билан алоқанинг ҳозиргача мавжуд формалари мустақил Африканинг орзу-умидларини оқламаганлигини якдиллик билан таъкидлаб ўтди. Бу муносабатлар Африка давлатларининг суверенитетини поймол этди ва унинг экономикасига зарар етказди.

ВЬЕТНАМ ХАЛҚИГА ЁРДАМ

БЕРЛИН. (ТАСС). ГДР билан ВДР ҳукуматлари ўртасидаги битимга мувофиқ Германия Демократик Республикаси Ханойга турли асбоб-ускуналар ва саноат моллари юбориш йўли билан Вьетнам халқига ёрдам бериб туради. Магдебург округи ҳунармандчилик палатаси шу шартномага мувофиқ, ВДРга Вьетнам мактаб ўқувчилари учун 30 миллион дона дафтар чиқара оладиган муқовалаш корхонаси асбоб-ускуналари комплексини юборди. Бу асбоб-ускуналар округдаги бир қанча корхоналарда план топшириқларига қўшимча равишда тайёрланди.

ҲУКУМАТ ЧОРАЛАРИ

САНТЬЯГО, 11 июль. (ТАСС). Чили Халқ ҳукумати 29 июндаги реакцион исён оқибатларини тугатиш ва мамлакатдаги вазиятни нормаллаштириш юзасидан қатъий чоралар кўрмоқда. Чили ҳарбий судининг алоҳида муҳим ишлар бўйича терговчиси исёнчиларнинг бошлиғи Роберто Супер билан бирга етти ҳарбий хизматчини жавобгарликка тортди.

Маълумки, қонуний ҳукуматга содиқ қўшинлар ва жамоат тартиби кучлари қуролли исённи бостиргач, «Патриа ва либертад» фашист ташкилотининг бир группа раҳбарлари чет элга қочишди. Шулардан бири — Пабло Родригес Эквадорда сиёсий бошпана сўраб, исёнчиларнинг мақсади С. Альенде бошчилигидаги Чили халқ ҳукуматини ағдариб ташлашдан иборат эди, деб очиқдан-очиқ эътироф қилди. Лейтенант Гассет ва «Патриа ва либертад»нинг яна бир неча аъзолари Парагвай ва Колумбия элчихоналаридан сиёсий бошпана сўрашди.

Бу орада исённинг писиб қолган бошқа ташкилотчилари ва илҳомчилари реакцион авантюрага алоқадор эканликларини яширишга уринишмоқда. Шу мақсадда реакцион оппозициядаги парламент аъзолари фабрика ва заводларда қонунга хилоф равишда қурол сақланяпти, деган овозаларни ўнг матбуот ва радио эшиттиришларда зўр бериб тарқатмоқдалар. Улар ҳарбий суд идораларига меҳнаткашлар устидан туҳмат хатлари ёғдирмоқдалар. Шу масъулиятсиз туҳматчилик гапларни тергов қилиш билан шуғулланаётган армия бўлинмалари узоқ вақт синчиклаб излаган билан бирон корхонада «қурол омбори» топиша олмади.

Республика ҳукумати вазиятни нормаллаштириш борасида қатъий чоралар кўриш билан бирга, оппозициянинг мамлакатда конституция режимини қўллаб-қувватлаш, ўз олдида турган проблемаларни конструктив ҳал этиш учун курашаётган вакиллари билан мулоқатда бўлишга тайёрлигини таъкидламоқда.

САМОЛЁТ ҲАЛОКАТИ

ПАРИЖ, 12 июль (ТАСС). Бразилиянинг «ВАРИГ» авиакампаниясига қарашли «БОИНГ-707» пассажир самолёти Орли аэропортига қўнаётиб ҳалокатга учради. Самолёт 118 йўловчи ва 16 экипаж аъзолари билан Рио-де Жанейродан Парижга келаётган эди. Ҳалокат юз беришидан 15 минут олдин самолёт командири Орли аэропортининг контроль диспетчер пунктига двигателлар яхши ишламаётганини хабар қилган эди. Ҳалокат рўй берганидан кейин Орли аэропорти ёпиқ деб эълон қилинди. Дастлабки маълумотларга қараганда, юздан ошиқ киши ҳалок бўлган. Орли аэропорти вакилларининг айтишича, бугунги ҳалокат шу аэропорт районида 1962 йилдан буён юз берган энг катта ҳалокатдир. 1962 йилда «БОИНГ-707» самолёти ҳалокати пайтида 130 киши ўлган эди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **ҚОҲИРА.** Бу ерда Миср информация министри Муҳаммад Мурод Ғолиб билан СССР Министрлар Советининг давлат телевидение ва радио эшиттириш комитети раиси С. Г. Лапин МАР билан СССР ўртасида 1973—1974 йилларда телевидение ва радио эшиттириш соҳасидаги айирбошлаш тўғрисида тузилган протоколни имзолашди.

● **БАЙРУТ.** Тель-Авив Ливанга қарши қуролли иғвогарликларини давом эттирмоқда.

Исроил ҳарбий самолётлари сешанба куни Ливаннинг осмон чегараларига яна бостириб кириб, Тир, Сайда ва Маржаюн шаҳарлари устидан учиб ўтишди.

Исроил ҳарбий катерлари сўнгги икки кун давомида Ливаннинг территориал сувларига бир неча бор бостириб кирди.

● **СОФИЯ.** Варна шаҳар халқ кенгаши ижроия комитетининг қарорига мувофиқ уруш ветеранлари Совет Комитетининг масъул секретари, Совет Иттифоқи Қаҳрамони А. П. Маресьев Варнанинг фахрий граждани унвонига сазовор бўлди.

● **МЕХИКО.** Мексиканинг Гвадалахара шаҳри яқинида автобус фалокати натижасида 35 киши ҳалок бўлди. Полициянинг хабар беришича, одамлар билан лиқ тўла машинанинг рули бузилган ва у кўприк тўсиғини бузиб ўтиб, жарга ағдарилган.

К. ВАЛЬДХАЙМНИНГ АЙТГАНЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 12 июль. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари К. Вальдхайм Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалалари юзасидан кенгаш чақирилишини «тарихий воқеа» деб атади. Бу кенгаш, деди у, Европада кескинликни камайтириш йўлида муҳим қадам бўлади.

Вальдхайм БМТдаги чет эл мухбирлари ҳузурида сўзлаган нутқида халқаро вазиятнинг умуман яхшиланганлигини уқтириб ўтди. Биз, деди у, кескинликни тобора камайтириш ва буюк давлатлар ўртасида муносабатларни яхшилашга қаратилган ғайрат, ҳаракатларнинг шоҳиди бўлиб турибмиз.

Вальдхайм Жанубий Осиё ярим қитъасида вазият қадамба-қадам нормаллашаётганлигидан мамнун эканлигини айтди ва Бангладеш Халқ Республикаси яқин орада БМТга қабул қилинади, деб ишонч билдирди.

Бош секретарь Яқин Шарқдаги аҳвол ҳамон энг кўп ташвиш туғдираётганлигини айтиб ўтди. Шу муносабат билан у Исроил қўшинларини улар оккупация қилиб турган араб территориясидан олиб кетишни назарда тутган Хавфсизлик Кенгашининг 1967 йил 22 ноябрдаги резолюцияси ўз кучида қолишини таъкидлаб ўтди. Бу резолюция, деди Вальдхайм, Яқин Шарқ проблемасини ҳал этиш йўлида бундан кейинги ишларда қўлланилиши мумкин ва қўлланилиши керак.

АҚШГА ВИЗИТ БИЛАН

БОНН. 12 июль. (ТАСС). ГФР ташқи ишлар министри В. Шеель АҚШ ҳукуматининг таклифига биноан бугун Вашингтонга учиб кетди. У ўз визити чоғида АҚШ президенти Р. Никсон билан ва давлат секретари У. Рожерс билан учрашиб, музокаралар олиб боради. ДПА агентлигининг хабар беришича, жумладан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг яқинда АҚШга қилган визитига доир масалалар ва Қўшма Штатлар билан уларнинг Ғарбий Европадаги шериклари ўртасидаги муносабатларга доир проблемалар муҳокама қилинади.

БИРЖАЛАРДА КЕСКИН ВАЗИЯТ

Ғарбий Европадаги валюта бозорларида вазият янада кескинлашди. Асосий молия биржаларида — Лондон, Майн соҳилидаги Франкфурт, Париж ва Цюрихда долларнинг қадри тушиб кетди. Германия Федератив Республикасининг ҳукумати маркани 5,5 процент ревальвация қилиш тўғрисидаги қарорини тўсатдан эълон қилганидан кейин кескинлик тағин ҳам авж олиб кетди. Марка шу билан кейинги уч ой мобайнида иккинчи марта ревальвация қилинди. Эндиликда марканинг долларга нисбатан курси 1969 йилдагига нисбатан 55 процент ошди. ГФРнинг федерал банки Ғарбнинг валюта системасида марка «ўз аҳамияти жиҳатдан доллардан кейин иккинчи резерв валюта» бўлиб қолди. Ғарбий Германия маркасининг бундай «барқарорлиги», қиммати тушиб кетган долларнинг Майн дарёси соҳилидаги Франкфурт валюта биржасига оқиб келишига сабаб бўлади. Бу эса тартибсизлик ва чайқовчиликни вужудга келтиради.

Бонн ўз маркасининг расмий курсини оширишга қарор берди. Бундан мақсад, биринчидан, авж олиб кетган чайқовчиликни пасайтириш, иккинчидан, марканинг курсини умумий бозорда пасайтиришга беш давлат (Франция, Бельгия, Голландия, Дания ва Люксембург)нинг валюта курсларидан ажратиб қўймасликдир. Марка ана шу валюталар билан бирга долларга нисбатан ўзгариш киритди (уч давлат — Англия, Ирландия, Италия пулларининг курси турлича ўзгариб турибди). Ғарбий Германиянинг маркасини ревальвация қилиш тўғрисидаги қарор Бонннинг мамлакатда авж олиб кетган қимматчиликнинг йўлини тўсиш учун ҳаракат қилиб кўриши билан ҳам боғлиқдир. Иқтисодий вазият нормал ҳолатда бўлган тақдирда бошқа валюталарга нисбатан пул курсининг оширилиши импорт қилинадиган товарларни арзонлаштиради, нархларнинг умуман камайишига сабаб бўлади. Аммо ҳозирги вақтда Ғарбий Германия экономикаси инфляциядан катта зарар кўрди. Марканинг яна бир марта ревальвация қилиниши бу мушкул аҳволдан қутулиш имконини бермаса керак. Ғарбий Германияда чиқадиган «Берлинер моргенпост» газетаси таъкидлаб ўтганидек, илгари вақтларда ўтказилган ревальвацияларнинг тажрибаси монополистларнинг қулай фурсатдан усталик билан фойдаланилиб, нархларни дарҳол оширганликларини кўрсатади.

Марканинг ревальвация қилиниши ҳам валюталар курсининг ўзгариб туришига чек қўёлмайди. Долларнинг реал қиммати маркага нисбатан 12 процент камайди ва марка ревальвация қилинганидан кейин долларнинг реал қиммати пасайиб бормоқда. Марканинг ревальвация қилинганлиги тўғрисида Бонндан олинган хабар фунт стерлинг курсининг дарҳол пасайиб кетишига сабаб бўлди. Июль ойининг охирига келиб, фунт стерлингнинг қиммати 10 процент пасайган эди. Италиянинг пул бирлиги тағин ҳам кўпроқ қадрсиз бўлиб қолди. Фунт стерлинг ва лира қимматининг пасайиши умумий бозорда янги қийинчиликларни вужудга келтиради.

Валюта молия соҳасидаги бу танглик капиталистик мамлакатлар ўртасидаги зиддиятлар кескин тус олганлигини исбот қилувчи янги далилдир.

Ю. КОРНИЛОВ,
О. АНИЧКИН.
(ТАСС).

ОҚ ЙЎЛ, ФЕСТИВАЛЬ ҚАТНАШЧИЛАРИ

Шу кунларда жаҳон ёшлари ўз анжуманларига қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. Ер юзидаги соф ниятли, эзгу мақсадли, биродарлик, ҳамкорлик, дўстликни ардоқловчи ёшлар нигоҳи Берлинга қаратилган. Бу ерда X Жаҳон ёшлари ва студентларининг фестивали ўтади. Жаҳон ёшларининг бу улкан форумида Ўзбекистон ёшлари ҳам қатнашадилар. Шу муносабат билан Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетида матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Унда республика ёшлар ташкилотининг раиси Л. Алиева фестивалга жўнаб кетаётган ўзбекистонлик ёшлар делегацияси аъзоларини таништирди. Маълумки, жаҳон ёшлари ва студентлари фестивалига ишда, ўқишда, жамоат ишларида илғор ташаббус ва ғайрат кўрсатаётган ёшларгина бориши мумкин. Ўзбекистонлик ёшлар делегацияси сафида худди ана шундай ёшлардан Қизилтепа районидаги «Москва» колхози механизатори, Ленин орденли Тўйи Боназарова, Избоскан районидаги Шермат Юсупов номли колхоз комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи, Меҳнат Қизил Байроқ орденли механизатор Марғуба Бўстонова, Гулистон шаҳридаги тажриба-ремонт-механика заводининг токари Константин Петрович Кондрашев, Самарқанд шаҳридаги гилам тўқиш фабрикасининг чевари Гулсара Зуҳурова, Фарғона областидаги «Риштон» совхозининг сут соғувчиси Турсуной Исоқова, Шеробод районидаги Ленин номли совхоз комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи, республика комсомоли мукофотининг лауреати Абдусаттор Қурбонов, Наманган шаҳридаги шойи ва костюмбоп газламалар комбинатининг тўқувчиси Баҳодир Худойбердиев, «Каршистрой» бошқармасининг бульдозерчи комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи Бозор Қудратовлар бор. Шунингдек, делегация составига санъаткорлар, спортчилар, студентлар, ва ўқувчилар ҳам киради. Фестиваль кунлари машҳур «Баҳор» халқ рақс ансамбли қизлари ўз маҳоратларини намойиш этадилар. «Ялла» эстрада ансамбли ҳам фестиваль қатнашчисидир. X. Жаҳон ёшлари ва студентлари фестивалида кенже авлод — болаларга жуда катта ўрин берилган. Фестивалнинг бир куни ана шу ёш ниҳоллар ихтиёрида бўлади. Тошкентдаги Успенский номли музика мактабининг ўқувчилари Элвира Мирқосимова ва Улуғбек Имомовлар шу куни фортепиано ва виолончелда ёқимли куйлар ижро этиб, фестиваль қатнашчиларини ҳушнуд қиладилар.

Ўзбекистонлик ёшлар делегацияси аъзолари фестивалга ўзларининг совға-саломларини ҳам олиб борадилар.

А. ЮСУПОВ.

Суратда: ўзбекистонлик ёшлар делегацияси аъзоларининг бир группаси.

ОИЛА ДАВРАСИДА МУТОЛАА

САРАТОН ИССИҒИ

Ўзбекистон Иттифоқимизнинг энг иссиқ ўлкаларидан бири. Чунки ер куррасининг энг иссиқ жойи ҳисобланган Ҳиндистоннинг Тар чўлидаги энг юқори ҳарорат 53 даражага етса, Термиз шаҳрида ҳаво тафти айрим кунлари 50 даражага боради.

Инсон организмининг муҳим хусусиятларидан бири унинг ташқи муҳит таъсирига мослаша олишидир. Иссиқ иқлим шароитига мослашишда организмни чиниқтириш, вақтида овқатланиш, ҳатто терлашнинг роли катта.

Одам организмида моддалар алмашиш жараёнида ҳосил бўладиган иссиқлик узлуксиз ташқарига чиқиб туради. Масалан, мушакларнинг бир кеча-кундуз енгил ишлаши натижасида организмдан уч минг катта каллорияга яқин иссиқлик чиқади. Яна бир мисол, Одам танасидан кеча-кундузда ажралиб чиққан иссиқлик билан уч тонна ҳажмдаги сув ҳароратини бир даражага кўтариш мумкин.

Инсон организмида иссиқлик энергияси ҳосил бўлиши билан бирга айни вақтда уни тарқатиш жараёни ҳам давом этади. Бу эса асосан буғланиш ва терлаш ҳисобига амалга оширилади. Бу борада одам терисининг аҳамияти беқиёс каттадир. Агар одам териси термос деворига ўхшаб иссиқ ўтказмайдиган хусусиятга эга бўлганида, тана ҳарорати бир соат ичида 1,5 даражага кўтарилиб, 40 соатдан сўнг қайнаш нуқтасига етарди.

Организмда тўхтовсиз давом этадиган иссиқ алмашиш жараёни икки соат давомида издан чиқса, саломатликка салбий таъсир этади, натижада тана ҳарорати уч даражага кўтарилиши мумкин. Бундай ҳолни узоқ давом этиши киши саломатлигига путур етказади.

Киши кам ёки кўп терлаши бир неча сабабларга — кунлик ҳаво ҳароратига, қуёш нурининг таъсирига, шамол тезлигига, ҳавонинг намлигига, кийимнинг ранги ва қалин-юпқалигига, иш шароитига, ниҳоят, организмнинг ҳолатига ва бошқаларга боғлиқ.

Тошкент шаҳри корхоналаридаги ишчиларни кузатишдан шу нарса аниқландики, ёз фаслида ҳар бир киши ўрта ҳисобда тер билан тўрт-беш литр сув ва 20-30 грамм ош тузи йўқотар экан. Одам танасидан тер ажралиши ва унинг буғланиши тананинг совушига сабаб бўлади.

Иссиқ ҳаво ва қуёш нури таъсиридан тананинг қизиб кетиши натижасида қуйидаги ҳолларни кузатиш мумкин: гипертермия ёки тананинг қизиб кетиши, қуёш уриши. организмнинг турли ҳолатда сув йўқотиши. Бундай кўнгилсиз ҳолатлар, вазиятга қараб алоҳида ёки биргаликда содир бўлиши ҳам мумкин.

Гипертермиянинг енгил турида киши иштаҳаси йўқолади. Доим чанқайверади, лоҳас бўлади ва уйқу босади. Организм ҳарорати кўтарилиб, қон томир уриши ва нафас олиш тезлашади, терлаш кучаяди. Ўртача гипертермияда юқоридаги аломатларга бош оғриши ва айланиши, нафас қисиши, тери юзаларининг кўкариб кетиши ҳамда бўшашиши қўшилади.

Иссиқ урганда ҳароратнинг кўтарилиши билан бир вақтда: беҳушлик, лабларнинг кўкариши, қон томир уриши тезлашиб, сўнг сусайган бўлади, терлаш ҳам камаяди, айрим ҳолларда тўхтаб қолиши мумкин.

Қуёш урганда тана ҳарорати озгина кўтарилади. Бошқа клиник белгилар эса иссиқ урганга ўхшаш бўлади.

Организмнинг ортиқча сув йўқотиши натижасида «сувга ташналик» ҳолати юз беради. Бунда кишининг сув ичган сари ичгиси келаверади. Танадан ажралаётган тер буғланмай, томчи ҳолатида ажралиб чиқади, натижада организм ҳарорати пасаймайди. Оғир ҳолатларда эса чексиз ташналик, иштаҳа пасайиши, дармонсизлик, қорин-ичак фаолияти бузилиши ва мувозанатни сақлаш қобилиятининг сусайиши юз бериши мумкин.

Юқоридаги ҳоллар содир бўлганда дарҳол беморнинг иссиқ алмашиш қобилиятини тиклашга ҳаракат қилмоқ керак. Умуман, ҳамма ҳолларда ҳам беморни юқори ҳарорат ҳамда қуёш нури таъсиридан соя-салқин ерга олиб чиқмоқ лозим ва эркин ҳаракат қилишни қийинлаштирувчи кийимлардан ҳоли қилиш, сув ичиши, бош ва кўкракка латтани совуқ сувга ҳўллаб босиш, бош кўтарилган ҳолда бўлиши зарур. Беморга сув ичириш иложи бўлмаса, тери остига ёки вена қон томирига шифокорлар ёрдамида физиологик суюқлик юбориш керак.

Иссиқ иқлим шароитида серёғ овқатларни бирмунча камроқ, янги сабзавот ва турли мевалардан кўпроқ истеъмол қилиш лозим. Ёз кунлари овқатларни бироз шўртамроқ еган яхши, чунки иссиқ ҳарорат таъсирида тер орқали танадан ош тузи керагидан кўпроқ ажралиб чиқади, бу эса тўқималарнинг ўз таркибида суюқликни сақлаш қобилиятини пасайтириб юборади.

Овқатланиш режимига келганимизда, у асосан иш режимига монанд тузилиши лозим. Саратонда кундалик истеъмол қилинадиган овқатнинг асосий қисмини эрталаб ва кечки пайтда ейиш, тушки пайтда эса янги сабзавотлардан тайёрланган, ўз таркибида етарли оқсилга эга бўлган овқатларни истеъмол қилиш яхши натижа беради.

Кун иссиғида кўк чой ичиш жуда фойдалидир. Турли янги мевалардан тайёрланган сувлар — олма, ўрик, айниқса, олчадан қилинган шарбатлар, морс, квас, коктейллар ҳам ташналикни яхши қондиради. Ичимликларни эрталаб ва кечқурун тўйгунча ичиш мумкин, туш пайтида эса ортиқча истеъмол қилиш фойдали эмас.

Иссиқ иқлим шароитида тўғри кийиниш саломатлик гаровидир. Турли рангдаги сунъий капрон тўқималаридан ёки қалин ялтироқ материаллардан тикилган кийимлардан кўра, синовдан яхши ўтган оқ матодан, енгил лавсандан тикилган кийимлар иссиқ иқлим шароитида жуда ҳам қулай.

Бизнинг иссиқ иқлим шароитимизда саратоннинг энг иссиқ ойларида кишилар кўзларига офтобдан сақлайдиган кўз ойнак тақиши жуда фойдалидир. Саратон ойларида сочни тез-тез устара билан олдириб, бошга офтоб ўтказмайдиган оқ рангдаги енгил бош кийим кийиб юришга одатланиш сочни мустаҳкам қилишнинг муҳим омилларидан биридир. Аниқ манбаларда қайд қилиб ўтилганига кўра, Геродот ўзининг кўп мамлакатларга қилган сафарларида турли халқларнинг турмуш шароитлари, одатлари билан танишганида, шу нарсага эътибор берган.

Саратонда кун режимига, шахсий гигиенага амал қилиш лозим. Ёз кунларида барча соҳа кишилари ишни эрта бошлашга, куннинг қизиган вақтида эса дам олишга одатлансалар, меҳнат унумдорлиги яхши бўлиши шубҳасиздир. Иссиқ кунларда ишдан кейин илиқ душда чўмилиш ёки ванна қабул қилишга одатланиш организмни чиниқтиришнинг муҳим омилларидан ҳисобланади. Шуни ҳисобга олиб, республикамизнинг шаҳар ва қишлоқ марказларида санитария талабларига жавоб берувчи енгил типдаги махсус душхоналар қурилса, кишиларнинг саломатлиги ва озодалиги борасида жуда катта фойдали иш қилинган бўлар эди.

А. ТОҲИРИЙ,
Ўрта Осиё медицина педиатрия институтининг гигиена ва болалар гигиенаси кафедрасининг ассистенти.

СПОРТГА МЕҲР ҚЎЙГАНЛАР

ПОЛВОН БАХТИ

Сой бўйидаги сайҳонликда болалар давра қуришган. Бўйи тикроқ йигитчалардан иккиси ўзаро бел олишарди. Атрофни ишқибозлик қилаётган болаларнинг олқишлари тутган:

— Бўш келма Одил! Даст кўтар! Эҳ, чалиб юборсангчи!?...

Одилнинг қулоғига гап кирмас, тер қуйилаётган энгагини рақибини елкасига тираганча қулай вазиятни изларди. Ниҳоят, боятдан бери белидан маҳкам тортиб турган рақибининг бўшашганлигини сезди-ю, пайтдан фойдаланди. У чуқур нафас олганча тенгқурини даст кўтариб қулатди қўйди. Кейин чопони этакларини чангдан қоқаркан атрофда унинг ғалабасидан қувончга тушган ўртоқларининг олқишларидан мамнун завқланди. Полвон йигитча белвоғини маҳкамроқ боғлади-да:

— Қани, энди кетдик, сайилга, деб хитоб қилди!

Одил шу куни оқшомда истироҳат боғида полвонлар кураши бўлишидан хабардор эди. У катта йўл бўйлаб бир гуруҳ йигитчаларга бош бўлган ҳолда бораркан, ўзини катта полвонлардек ҳис этарди...

Одилнинг полвонликка бўлган меҳри жаҳонга танилган «Ҳожимуқон» китобини ўқиб чиққан кундан бошланди. Кураги гилам кўрмаган бу полвоннинг ғолибона юришлари ҳақидаги «афсонавий» воқеалар йигитчани гўё сеҳрлаб қўйганди. У кўчада ҳам уйда ҳам, болалар даврасида ҳам фақат шу ҳақда ўйлайдиган бўлиб қолди.

Спортга бўлган қизиқиш Одилда айниқса мактабда ўқиб юрган кезларида авж олди. У юқори синфларга ўтгани сайин спортчи бўлиш, кураш сир-асрорларини ўрганишни ўз олдига мақсад қилиб ола бошлади. Ниҳоят камолот йиллари — 10-синфни битириб етуклик аттестатини қўлга тутган пайтлар ҳам келди. Одил Отаниёзов ҳеч иккиланмай Хоразмдан республикамиз пойтахтига йўл олди. Тошкент Давлат жисмоний тарбия институтига кириш имтиҳонларини муваффақиятли топширди. Студентлик даври бошланди.

Бир қарашда киши диққатини тортадиган бу норғул йигит институтнинг катта тренери В. Гуляев қўлида таҳсил кўра бошлади. Спорт оламига қадам қўйган хоразмлик ўғлон ўз абжирлиги билан, зеҳни ва қобилияти билан устозлар эътиборини қозона борди. Бел олишиш ҳаддини болаликдан олган Отаниёзов биринчи курсни биринчи разряд нормасини бажариш билан тугатди.

Устози Гуляев Одилнинг чапдастлиги, курашнинг техник ва тактик қоидаларини пухта эгаллаганлиги, курсдошларидан серҳаракатлиги билан ажралаётганлигини ҳис эта борди. Бора-бора унга меҳр қўйди. Ўз шогирдини аввал институтда ўтказиладиган мусобақаларда синовдан ўтказди. Кейинчалик катта-кичик ўйинларда майдондан ғолиб чиқаётганлигини кўргач, шаҳар, область ва ниҳоят республика биринчиликларига чорлади. Студент ёшларнинг спорт жамияти — «Буревестник» марказий Совети биринчиликларига қатнаштириб, тенгқур йигитлар орасида чиниқтирди.

Жисмоний тарбия олий ўқув юртидаги иккинчи йил Одил учун омадли келди. У СССР спорт мастерлигига номзод унвонини олишга муяссар бўлди. Эндиги кучини мастер бўлиш иштиёқида сарфлашга астойдил ҳаракат қила бошлаган Отаниёзовнинг номи мухлислар орасида анча танилиб қолди. Лекин бундай фахрли ном эгаси бўлиш республикамизда эмас, балки Молдавияда насиб этди. Полвон «Молдавия» кўнгилли жамияти биринчилигида қатнашиб чемпион номига муяссар бўлиши билан бирга мастерлик нормасини ҳам адо этганди. Бу ютуқ ўзбек йигитига қўш қувонч келтирди. Унга СССР Министрлар Советги ҳузуридаги физкультура ва спорт комитетининг «Фахрий ёрлиғи» мастерлик унвони билан қўшиб берилди. Шундан кейин мусобақалар мусобақаларга, курашлар курашларга уланди. Отаниёзов гоҳ Боку ва Ереванда, гоҳ Тбилиси ва Минскда, ҳатто Красноярск ва Кишиневда қолаверса, Ватанимиз пойтахти Москвада кураш гилами устида республикамиз спорт шарафини ҳимоя қилди.

Фахрли унвонлар, энг юқори ўринга кўтарилишлар қатори полвон институтни ҳам муваффақиятли тугатди. Одил Отаниёзов олий маълумотли спорт мутахассиси сифатида Хоразмга йўлланма олди. Энди у ўз ўрганганлари, билганларини ёшларга ўргатишга қарор қилганди. Қанчадан-қанча мусобақаларда суяги қотган, маҳорат оширган полвон Хоразм педагогика институтида бир гуруҳ ёшларга устоз бўлди. Бел олишиш завқидан баҳраманд бўлишни ўргатишда устози Гуляев йўлидан борди. Бу ерда ҳам унинг ишлари юришиб кетди. Обрў-эътибор орттирди. Унинг шогирдларидан О. Ражабов, Э. Эрнафасов, С. Рўзиметов сингари полвонлар мастер, ва мастерликка номзод унвонига эришдилар.

Отаниёзов спортнинг миллий кураш турини оммавий тус олишига муносиб ҳисса қўшмоқда. Полвон йигит миллий кураш бўйича уч маротаба Ўзбекистон чемпиони номига лойиқ кўрилган. Илгарилари миллий кураш бўйича спорт мастери унвони берилмасди. Одил Отаниёзовнинг бу борада ҳам омади бор экан. 1971 йили республика Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт комитети курашнинг миллий турига эътиборни кучайтириб, унинг оммавийлигини таъминлаш мақсадида полвонларга спорт мастери унвони беришга қарор қилди. Бундай номга О. Отаниёзов биринчилар қаторида сазовор бўлди.

Полвон бугунги кунда ҳам қўлга киритган ютуқларига яраша иш тутмоқда. У шу кунларда давом этаётган республика XVI спартакиадаси мусобақаларида — Урганчда ўтказилган полвонлар беллашувида ўз шогирдларининг биринчи ўринни эгаллашларини таъминлади. Омади келган Одил полвон бу муваффақият учун республика спорт комитетининг биринчи даражали диплом ва ёрлиғи билан тақдирланди. Тобора шогирдлари ва мухлислари ортиб бораётган хоразмлик полвон ҳамон изланишда.

А. ЮСУПОВ,
спорт мастерлигига номзод.

ГАЗЕТХОНЛАР ИЛТИМОСИГА КЎРА

СИНИҚ ТОШЛИ ТЕГИРМОН

Касал тишли оғизни — синиқ тошли тегирмонга ўхшатса бўлади. Чунки тегирмон тошлари бутун бўлгандагина буғдойни қоп-қоп ун қилиб бергани каби фақат соғлом оғизгина инсон учун энг зарур нарса — овқатни майдалаб беради. Шунга қарамай, тиши касалланган, унинг оғриқ азобини тортиб юрадиган одам кўп, лекин уни қунт қилиб ўз вақтида даволатадиган одам кам дейиш мумкин. Бунинг оқибатида эндигина бузила бошлаган тишлар чириб, синиб «илдиз» бўлиб қолади. Ёки оғридими, «давоси омбир» деб олдиришга тушадилар.

Тиш шунчалик аҳамиятсиз аъзоми? Тиш-жағ, милкнинг, умуман, оғиз бўшлиғининг соғлом бўлиши инсон ҳаётида катта роль ўйнайди. Масалан, тиши оғриган кишининг руҳи тушиб юради. Ишда, ўқишда нормал қатнаша олмайди.

Юқорида оғизни тегирмонга ўхшатдик. Бу шартли ўхшатиш, албатта. Чунки тегирмон донни майдалаб беради. Оғиз эса бутун бир мураккаб вазифани бажарадиган аъзодир. Яъни оғиз овқатни яхшилаб майдалайди. Эрийдиганини эритади. Агар қуруқ бўлса намлайди. Сўлаклар ёрдамида крахмални узум шакарига айлантиради. Осон ютилишини таъминлаб, ошқозонга узатади.

Демак, оғиз инсоннинг дастлабки овқат ҳазм қилиш аъзосидир. Шу сабабдан овқатни қанча кўп чайналса, шунча мазали туюлаверади, ҳазм бўлиши ҳам осон бўлади.

Агар оғизда тишнинг касаллиги (ёки камайиб кетганлиги) орқасида овқат яхши майдаланмай, ошқозонга кетганда ҳам ҳазм бўлмай қолмайди. Чунки бундай ҳолларда тиш ва оғиз ҳисобига ошқозон ишлайди.

Аммо бундай ҳолатни узоқ давом эттириш натижасида қуйи овқат ҳазм қилиш аъзоларининг, айниқса, ошқозоннинг сурункали яллиғланиши кузатилган. Шу боисдан тиш, тил ва оғиз шиллиқ қабати касалликларининг ўз вақтида олдини олиш, агар лозим бўлса тишни бутунламоқ зарур. Аммо олифтагарчилик учун дурга арра теккизиш мурувватдан эмас.

Тиш протезлари қўйдирилганда унинг фақат косметик томони эмас, биринчи навбатда овқатни чайнаб беришдаги хизмати кўзда тутилиши керак. Суви қочган нонни чайнаш тиш илдизларини, милкни пишиқ қилади. Сақич чайнаш тишларни тозалайди. Милкни мустаҳкам қилади. Саримсоқ, помидор таркибидаги витаминлар (С, РР) фитонцидлар оғиз бўшлигини дезинфекция қилибгина қўймай, балки милкни, қон томирларини маҳкам ва чидамли қилади. Милкни мўътадил массаж қилиб туриш ёки мусвок (тиш чўпи) ишлатиш соғлом тиш учун кураш демакдир. Оппоқ ва соғлом тишлар киши ҳуснига-ҳусн қўшади.

Л. АЛИЕВ,
медицина фанлари кандидати.
К. ИНОҒОМОВ,
врач.

Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти коллективи ўзининг сидқидилдан ҳалол меҳнат қилиши билан алоҳида ўрнак кўрсатмоқда. Шу боисдан ҳам нашриёт Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон Министрлар Совети, республика Олий Совети ҳамда Узсовпрофнинг юбилей диплом билан тақдирланган. Ўрта Осиё республикаларaро ўтказилган китоб маҳсулотларини энг яхши безатиш бўйича ўтказилган конкурсда ҳам нашриётга алоҳида диплом топширилди. Тошкент полиграфия комбинатининг муқовалаш цехида олинган бу фотосуратда ишлаб чиқариш бўлимининг бошлиғи С. Азимова, техник редакциясининг бошлиғи Т. Мирқосимов ва муқовалаш цехининг ишчиси Ф. Галеевалар китоб маҳсулотлари сифатини кўздан кечирмоқда.

И. Глауберзон фотолари.

ЧОРАК ФИНАЛДА

футбол

11 июлда футбол бўйича СССР кубоги учун навбатдаги чорак финал ўйинлари бўлиб ўтди. Ереваннинг «Арарат» командаси «Заря» футболчилари билан учрашди. Ереванликлар ўйинни ғоятда юксак суръат билан ўтказдилар. Улар иккинчи минутдаёқ меҳмонлар дарвозасини нишонга олишга муяссар бўлдилар. «Арарат»нинг ҳужумчиси Иштояннинг аниқ тепган тўпи меҳмонлар дарвозаси тўрига тушди. Ўйиннинг 33-минутида Маркаров меҳмонлар дарвозасига жуда чиройли тўп киритди. Шу билан «Арарат» командаси «Заря» футболчилари устидан 2:0 ҳисобида ғалаба қозондилар.

«Днепр» футболчилари ўз майдонларида «Спартак» командаси билан учрашдилар. Бунда дуранг натижага (0:0) эришилди. Днепропетровск футболчилари спартакчилар дарвозасига бир неча бор жиддий хавф солган бўлсалар ҳам қулай имкониятлардан фойдалана олмадилар.

Москвада Марказий Армия спорт клуби командаси билан Киев «Динамо»чилари учрашдилар. Бунда 67-минутда «Динамо» командасининг капитани Колотов ҳисобни очишга муяссар бўлди. Ўйин тугашига 2 минут қолганда Веремеев ҳисобни оширишга эришди. Натижада Киев динамочилари пойтахт футболчилари устидан 2:0 ҳисобида ғалаба қилдилар.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 — МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.35 — Мультфильм. 18.45 — Ахборот. 18.55 — МОСКВА. 22.30 — Ахборот. 22.45 — Вилис Лацисниг ижодий портрети. ИККИНЧИ ПРОГРАММА 10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — Қўғирчоқ фильм. 11.40 — **Энваторлик йўловчи** (бадиий фильм). 18.30 — МОСКВА. 18.55 — Ёшлик. Мардлик-мангулик. 19.30 — Ўн минут музика. 19.40 — Элга хизмат — олий ҳиммат. 20.10 Ноз-неъмат бунёдкори. 20.30 — Кинофильм. 22.30 — МОСКВА. УЧИНЧИ ПРОГРАММА 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Ўқишга марҳамат. 19.35 — Концерт. 20.05 — **Фурқат** (бадиий фильм).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 13/VII да **Йўқолган узук**, 14/VII да **Имон**.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Ҳалқа — «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (10.00, 11.30, 13.00).

Анжелика ва қирол (2 серия) — «ВОСТОК», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (14.30, 17.30, 20.30) «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (18.00, 21.00).

Филлар — менинг дўстларим (2 серия) — НАВОИЙ номли, «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 15.00, 18.00, 20.45).

Мангу севги (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Тасодиф — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Фанфан-Тюльпан — «СПУТНИК» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Тенумзе — ҲАМЗА номли (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Ҳамма иш шошилинч — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 14.00, 16.00).

Ромео ва Жульетта (2 серия) — «ДРУЖБА» (12.00, 15.00, 18.00)

ЁЗГИ БИНОДА

Уч юз спартанлик — «РАКЕТА».

Филлар — менинг дўстларим (2 серия) — **КИРОВ номли.**

Оливер — «ФЕСТИВАЛЬ».

Анжелика ва қирол — «ХИВА».

Ўзбекистон карлар жамиятининг
ТОШКЕНТДАГИ 1-ЎҚУВ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ
1973—1974 ўқув йили учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

оммавий тикув усталари, мебелчи дуродгорлар, тўқувчилар ва тўқув ҳамда тикув машиналари механиклари.

ЎҚИШ МУДДАТИ—1-2 ЙИЛ.

Ўқишга кириш тўғрисидаги аризалар 25 августгача қабул қилинади.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Ёши 16 дан 35 гача бўлган ва эшитиш, гапиришда заиф бўлган ёки кар-соқов туғилган кишилар қабул қилинади.

Маълум муддат ишлаб тегишли иш стажига эга бўлганларга учинчи инвалидлик группаси бўйича умрининг охиригача пенсия тайинланади.

Ётоқхона ҳузурида карлар учун мўлжалланган кечки махсус мактаб бор. Бу ерда ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўз умумий таълим даражасини ошириш мумкин.

Ўқувчиларга ойига 25 сўм стипендия, шунингдек 100 процент иш ҳақи, механиклар группасида — ойига 60 сўм стипендия тўланади.

Йилига икки марта махсус кийим-кечак ва пойафзал берилади.

Ётоқхонага муҳтож бўлганлар бепул ётоқхона билан таъминланади.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар топширилади: комбинат директори номига ёзилган ариза, 2 дона фотосурат (3х4 см), турар жойидан справка, соқов-карлик даражаси ва соғлиги тўғрисида справка; паспорт ёки туғилганлик тўғрисидаги гувоҳнома шахсан кўрсатилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Чангалзор-Мавзук кўчаси, 1-уй.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
СССР биринчилиги учун «А» классининг олий лига командалари ўртасида

ФУТБОЛ

15 июлда
«АРАРАТ» (Ереван) — «ПАХТАКОР» (Тошкент).
Ўйин кеч соат 7 да бошланади.
Билетлар сотилмоқда.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ⊙ ТЕЛЕФОНЛАР

Эълонлар—338142. коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

№ — 163. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р. 01599.